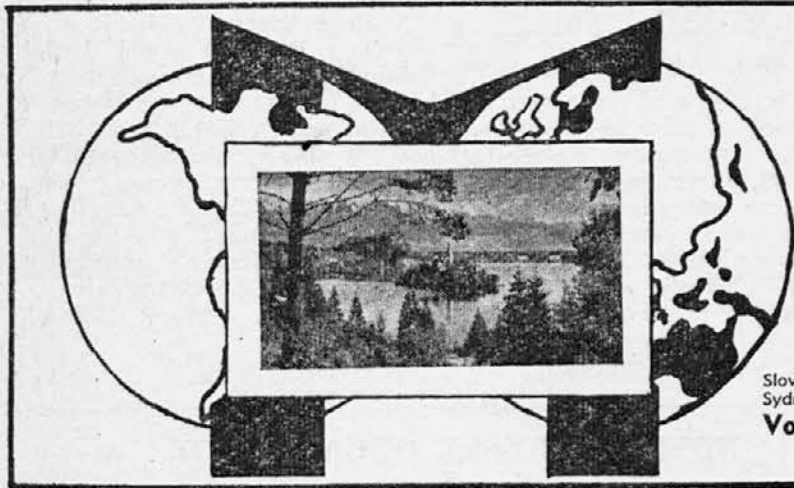

ŠESTI MESEC ŠESTMESEČNE KAMPANJE

Slovenski informativni list v Avstraliji:
Sydney, Melbourne, Adelaide, Perth, Brisbane, Hobart.
Vol. V. No. 6. JUNE, 1956

Registered at the G.P.O. Sydney, for
transmission by post as a periodical.
66 Gordon Street, Paddington, Sydney

Organ of the Slovene Community in Australia "THOUGHTS"

SLOVENSKI DOM pod milim nebom

Marsikdo se bo vprašal: Kaj pa to? Najbolj bodo menda pogledali tisti, ki jih imam v mislih.

Večkrat sem že slišal o nekakem zbirališču naše mladine v sydney-skem Hyde Parku. Nedavno sem se mimogrede napotil tja, da bi mogoče našel kakega znanca. Opazil sem nedaleč od spomenika par fantov in deklet. Vprašal sem se, zakaj so si ravno ta park izbrali za svoje zbirališče. Morda ljubijo prirodo, morda jim je všeč spomenik? Ali se pa pač ravno tu utrjuje poznanstvo in delajo načrti za bodočnost?

Ko sem tako razmišljal, sem počasi ugotovil, da je vse to le za kratek čas. Dokler ne zaigra godba v I.K. Ko pride tu, morajo dekleta iti. Kaj pa fantje? Seveda tudi, ampak v drugo smer. Če bi šli tja kot dekleta, je tam že preveč onih z dolgimi črnimi lasmi. In ti so dekletom večkrat bolj všeč.

Po mojih mislih ni prav, če kdo reče, da slovenski fantje ne marajo za domača dekleta. Zbirališča v parku so dokaz, da se naši fantje interesirajo zanje in se želijo družiti z njimi. Samo to je nesreča, da se naša mladina ne more zbirati na bolj primernem kraju. O tem sem mislil že pred časom pisati, pa nisem. Mislil sem si, nekje se morajo sestajati. Ko pa nimajo

iti drugam kot v park, kaj naj kdo reče?

Zdaj se obeta, da bo stvar postala drugačna. Na to hočem še od svoje strani opozoriti. Znano je, da sta slovenska duhovnika odpela Slovensko pisarno v hiši, ki naj čimprej postane SLOVENSKI DOM. Zakaj sta pisarno že zdaj odpela? Zato, da lahko vsak pride, kdor je vsaj malo interesiran na stvari, in si ogleda kraj in poslopje in si da razložiti načrt. Ta načrt je velikega pomena za nas vse, posebno pa za naše mlajše. Če se stvar posreči, ne bo treba dolgo imeti zbirališč v parku, ne bo treba, da ostane Slovenski dom dolgo pod milim nebom. Lahko si bodo rekli: Dobimo se v Domu, tam se bomo pogovorili. Pa tudi pozabavali, saj bodo lahko vsako soboto tudi zaplesali, zapeli in svoja srca razveselili.

Da do tega kmalu pride, prosim vse Slovence, posebno pa naše mlajše, naj se združijo in pograbi-jo za to lepo priložnost. Vsak naj da posojilo ali dar, da se bo načrt prav kmalu uresničil. Ne pustimo, da nam ta priložnost uide, ne dopustimo, da bi še nadalje ostalo za naše mlajše edino shajališče — „slovenski dom pod milim nebom“!

—Milan Pleterski.

DVANAJST STRANI

Toliko jih ima pričujoča številka. Kaj naj to pomeni?

Ali smo že preko agitacije za osem strani in jih hočemo celih dvanajst?

Ne, tako daleč še nismo. Ne moremo se pohvaliti, da kampanja tako sijajno poteka. Vprašanje osmih strani je še zmerom bolj ali manj na tehničnici. Ne vemo, če jih bomo mogli dati odslej res vsak mesec.

Toda kampanja je prinesla to, da je precej naročnikov plačalo tudi za kako prejšnje leto. Drugi so pa prispevali za „sklad“ — posebno je zalegel velikodušni dar g. Nanosa.

Tega ekstra denarja pa nočemo porabiti, da bi z njim zagotovili izhajanje MISLI na osmih straneh. Še vedno vztrajamo na tem, da za izhajanje na osmih straneh mora zadostovati sama naročnina redno plačujočih naročnikov — plus dohodki od oglasov. Še vedno vztrajamo na tem, da mora naš list imeti tisoč plačujočih naročnikov — to zadostuje, vsaj po sedanjih cenah, za osem mesečnih strani.

Darove seveda z velikim veseljem sprejemamo. Toda porabili jih bomo v to, da bo od časa do časa list povečan. In da prinese kakšne slike, ki niso poceni.

Kaj pa, če nam zmanjka denarja za osem strani?

Povemo naravnost in brez prikrivanja: Ako se to zgodi, bomo šli nazaj na štiri strani, magari na dve, pa tudi na nič, če bi ravno ne bilo drugače.

Držimo se tega, kar je zapisal v MISLIH pred meseci Andrej Traven: Ali naj bo RED, ali naj ne bo nič!

Dovolj nas je, to vsak ve, da je lahko RED, če le hočemo. To se pravi, če smo za kej. Če pa nismo zanič, bomo seveda imeli — nič...

Zdaj smo povedali, kaj pomeni današnjih dvanajsi strani. Zdaj veste!

POBRATIMIJA

Simon Jenko

Naj čuje zemlja in nebo,
kar dan's pobratimi pojol
Naj se od ust do ust razlega,
kar tu med nami vsak prisega:
da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj!

In ko ločitve pride čas,
na razno pot odžene nas —
tu, na! pobratim, roko mojo,
ti mi podaj desnico svojo:
da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj!

Beseda dana, vez velja!
Ne zemlje moč, ne moč neba
in ne pekla ognjena sila
vezi ne bosta razrušila:
da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj!

OPOZORILO

Naslednja zabava v Sydneyu — Paddington Town Hall — je v nedeljo 8. julija. Začetek ob 6. zvečer. Pomočniki naprošeni kot po navadi. Rezervacije sprejemamo že pred izidom prih. številke MISLI.

NUJNO IŠČEMO

dekle ali samsko gospo, ki bi hotela na farmi blizu Sydneya paziti na dva majhna otroka, ki sta izgubila mater lani v avtomobilski nesreči. Vsa oskrba in primerna plača. Ženitev z vdovcem ni izključena. Javite se na MISLI ali po telef. FA 6534.

IZ „VESTNIKA SLOV. KLUBA" V MELBOURNEU

Morda MISLI ne ustrezajo željam vsakogar. Nedvomno je mnogo možnosti zaboljšavo njihove vsebine. Brezdvomno vsi želimo, da bi bile večje in postale štirinajstnevnik, katerega bi vsak Slovenec z zanimanjem čital, ga širil in bil nanj ponosen. Hoteli bi, da bi bile MISLI res zveza ne samo med nami Slovenci v Avstraliji, nego da bi nas družile z rojaki po celem svetu ter bi jim izpovedovale našo miselnost, gledanje, in jim bile slika našega življenja v Avstraliji.

Ni pa naloga in dolžnost samo uredništva, da to uresniči. Še posebno ne uredništva, ki vlaga svoje delo in trud brez gmotnega zadoščenja. Mi vsi moramo MISLI priskočiti na pomoč. Najprej jim moramo postaviti res solidne finančne temelje, potem pa po svojih močeh priskočiti na pomoč tudi na vsebinskem polju, z dejanskim sodelovanjem ali nasveti, tolmačenjem želja naročnikov in širjenjem lista.

Slovenski klub v Melbourneu je vedno zastopal mišljenje, da je Slovincem v Avstraliji v sedanjih razmerah povsem zadostno samo eno glasilo, da pa naj bo to res na dostojni višini. Zato tudi brez-pogojno podpira akcijo MISLI in pozivlje vse svoje člane in prijatelje, da po svojih močeh doprinesejo k temu uspehu.

MODERNE ZGODE IN NEZGODE

(Nadaljevanje)

Da bomo lažje pogledali v globine propada, ki loči dve dobi, krščansko in racionalistično, naj na kratko povzamemo: v krščanski dobi, to je v dobi, ko je imelo krščanstvo v privatnem in javnem življenju polno veljavo in ki je trajala — s pojemajočimi močmi — tja do francoske revolucije, je bila edino merilo vsega življenja, individualnega in socialnega, krščanska vest.

Krščanska vest je živ in naraven izraz vsega dobrega in plemenitega v človeku; dviga ga iz blata v čiste višine duhovnega sveta. Je nezmotljiva vodnica po ogromnem polju človeške zmotljivosti in grešnosti. Kdor ji sledi, živi polno in srečno življenje.

Ljudje v krščanski dobi niso morda nič manj grešili in se motili kot dandanes, toda poslušajoči notranji glas so svoje zmore in grehe spoznavali in delali zanje proustvoljno pokoro. Volja k dobremu je bila dovolj močna, da je sproti popravljala, kar je slaba stran v človeku delala. Takozvane znanstvene zmore, ki so se držale vse od Aristotela dalje in ki se prtijo krščanstvu v najhujše breme, niso imele nobenih slabih posledic za dobro organsko rast ljudi in narodov. Saj niso bile v ničemer nasprotne zakonom prirode in življenja. V kolikor je krščanstvo vztrajalo na njih, je delalo to iz naziranja, da bi se sicer kršil naravni red stvari.

Ko so pa enkrat zmage in vina pijani ljudje v Parizu pozdravili golo dekle kot boginjo razuma, to ni pomenilo samo zmagoslavja pariške nespameti, temveč mnogo mnogo več. Pomenilo je začetek dobe, v kateri so se krščanski naro-

di odrekli svoji dobri in zanesljivi vodnici, zvesti spremljevalki v vseh vprašanjih in potrebah življenja. Sprejeli so nove ideje in poglede na življenje in svet. Dovolili so, da so te nove ideje izrinile krščanstvo iz src in iz javnega življenja.

Tako so se mogle v kratkih 150 letih izvršiti največje in najtežje spremembe vseh časov v človeštvu.

V čem so te spremembe? Saj se nazunaj razen velikega tehničnega napredka nič posebnega ne vidi. Zares, mi še danes kakih posebnih sprememb ne vidimo in ne čutimo, kakor ne čuti človek strupenega plina, od katerega je že ves omamljen.

Ko se je enkrat posrečilo potisniti krščanstvo, ki ne pomeni samo neke verske pripadnosti, temveč določena in jasna, popolna in vsem potrebam in zahtevam človeka in prirode odgovarjajoča praktična navodila, kako je živeti in ravnati (krščanska etika) — ko se je posrečilo to potisniti v brezpomembno zasebnost, je krščanski človek in z njim ves svet izgubil pot. To se pravi, odšel je z dobre organske in naravne poti ter danes drvi slepo in vneto za raznimi — „izmi“, ki jim je edini smisel ta: še bolj večati že tako veliko idejno zmedo. To se pravi, da ne ravna po zakonih stvarstva, temveč po zakonih, ki si jih sam sproti postavlja.

Ti zakoni že v načelu upoštevajo le materialno stran življenja in dosledno prezirajo neprimerno važnejšo duhovno stran, zanikajoč duha, vladarja prirode, in držijo se „suhih, trdih dejstev“ in števil. Ti zakoni so torej v načelu zmotni, posledice te zmotnosti pa se pokažejo šele ob njih praktični uporabi. In posledice so silovite. Tu ne

eksaktnosti se neha točno tam, kjer pomaga nobena eksaktnost. Moč se začne življenje, ki ni stvar samega uma, temveč — in v bistveni meri — stvar čustva, to je ljubezni, in stvar volje k dobremu.

Ko se je torej prej verno oko, ki je občudujoče zrlo na stvarstvo, umaknilo hladnemu pogledu dvomljivca, ki veruje le v eksaktnost svojega znanja in ima občudovanje samo za svoj materialni napredek, so v njem začeli usihati živi viri. Oddaljevanje od dobre naravne poti je pogubonosno. Svet gre danes na „znanstven“ način svojemu uničenju nasproti. To

„uničenje“ je treba razumeti v materialnem in duhovnem smislu: ubija se duša in telo.

Življenje degenarira, izraja se ne celi črti. Današnji človek, sledeč vabljivim frazam o svobodi in enakosti, o lahkem in lepem življenju in o napredku, išče povsod lahke poti. Tudi v elementarnih stvareh kakor so: spolnost, zakon, rojstvo, materinstvo. Zaradi namišljene lahke poti izganja iz sebe ljubezen in srečo. Ne veruje stari resnični modrosti, da je človek srečen tedaj, kadar osrečuje. — *Adolf Vadrjal.*

(Pride še.)

NOVO IME STARE ORGANIZACIJE

V Sydneyu je sedež avstralske organizacije, ki naj se zavzema za blagor novih naseljencev. Vodstvo je v rokah Avstralcev samih, člani naj bi bili predstavniki vseh narodnih skupin novih naseljencev. Svoj urad ima organizacija na naslovu: 140 Elizabeth Street, Sydney. Ta organizacija je namenjena samo državi N.S.W., podobne organizacije so pa tudi po drugih državah.

Sydneyska skupina se je doslej imenovala: THE NEW SETTLERS LEAGUE of NEW SOUTH WALES. Zbrala je v svojem okrilju po večini vse narodnostne skupine takozvanih Novih Avstralcev. Treba je priznati, da je napravila že marsikaj dobrega za novonaseljence. Posredovala je v njihov prilog pri vladi v Canberra in Sydneyu, pa tudi pri raznih industrijskih podjetjih. Slovence zastopa v njej Mr. Milivoj Lajovic in mu moramo biti hvaležni, da se žrtvuje za nas. Zelo bi bilo želeli, da bi se mu pridružili še drugi in se udeleževali sej

in sestankov Lige, ki se pogosto vrše in napravijo mnogo dobrega.

Prav zdaj pa prihaja poročilo, da si je organizacija spremenila ime. To je naredila zaradi tega, da odpade izraz „New Settlers“ in se tako izloči občutek razlikovanja med novimi in starimi Avstralci. Odslej se organizacija imenuje: THE GOOD NEIGHBOUR COUNCIL of NSW. Pa naše morda: *Svet dobre sosesčine za NSW.* („Svet“ tu v pomenu kot: Slov. narodni svet, šolski svet, mestni svet itd.)

Pod vodstvom „Sveta dobre sosesčine“ bodo priredile narodnostne skupine muzikalni koncert v dvorani konservatorija v Sydneyu v soboto dne 2. junija ob osmih zvečer. Nastopil bo ukrajinski pevski zbor, poljski orkester in tako dalje. Vstopnice so po 15,10 in 5 šilingov. Ali pride kdaj do tega, da bo na programu takih koncertov tudi slovenska pesem ... ?

Morda boste Sydneyčani dobili to številko še pravočasno, da se bo kdo od vas udeležil tega koncerta.

POUK ZA POROKO

V župnikovi pisarni sta sedela. Ona je prejšnji teden izpolnila osemnajst let, on jih bo imel prihodnji mesec enaindvajset. Župnik jima je sedel nasproti in odložil papirje.

„Zapisnik je v redu. Zdaj nekaj pouka za vajino poroko. Zakon je sveta reč, pa tudi resna nad vse, ni se spuščati lahkomišelnost vanjo ...“

Povesila sta oči in v možganih se jima je nekaj zganilo.

„Lahkomiselno? Ali nisem vsega natanko preračunal?“ je bil tih odmev v ženinovi glavi.

„Lahkomiselno? Ali nisem zrelo dekle? Za otroka naju ima“, je nekaj reklo v nevesti. Zamerljivo je našobila usta.

Župnik ni opazil. Vneto je razlagal svetost zakonskega poklica.

„... božja ustanova ... prvi zakon sklenjen v raju ... Adam in Eva ... Bog sam ju je poročil ... jima dal prav poseben blagoslov ...“

Besede so padale in jima udarjale na ušesa. Niso bile čisto neznane. Res! O Adamu in Evi sta nekoč že nekaj čula. Ali nista bila to tista dva, ki sta ugriznila v prepovedano jabolko in zapravila

paradiž? Ali je pa bila morda celo pomaranča?

„In Bog je rekel: Rastita in množita se in napolnita zemljo ...“

To je bilo nekaj novega. Da je Bog onima dvema kaj takega rekel? Iz katekizemskih let jima ni ostalo v spominu. Morda pa katehet takrat tega sploh ni povedal?

„Zrasel bom morda že še nekoliko, če mi bo dobro kuhala“, je ženin v mislih prikimal.

„Zredila se bom kolikor toliko, preveč debela pa nočem biti“, si je dejala nevesta. „Da bi pa s svojo širokostjo zemljo polnila, ljubi Bog, kakšna pa bom!“

Ob tem tihem razmišljanju sta preslišala veliko župnikovih besed. Mož je govoril v steno. Čez čas sta spet nekaj ujela:

„... imeti otroke ... vzgojiti jih, kolikor jih Bog da ... za blagor človeške družbe na zemlji in za veselje v nebesih ...“

Otroke? No, da! So res tudi taki zakonski med nami, ki imajo otroke. Ženin je posmislil na enega svojih znancev, ki ima tri. Ni, koli se ni strinjal s tako uredbo,

tudi zdaj je kar nagonsko odkimal.

Župnik je opazil in ni znal skriti zadrege. Ali bo ženin v obraz ugovarjal? Za hip se mu je zataknila beseda. Samo z očmi ga je vprašal, pa ženin je povsili pogled. Pouk je spet gladko stekel.

„... da bosta dobra oče in mati ...“

Nevesta se je v mislih ozrla na ženina, potem nazaj nase. Spomnila se je svojih staršev. Prišlo ji je na misel, da bi se jima zelo slabo prileglo, če bi jima bilo treba čez leto dni reči „starši“. Ženin je pomislil na svojega očeta in bilo mu je hudno nerodno. Župnik pa ni bral v njunih možganih in je hitel s poukom.

„... zakrament ... sveti zakon ... Jezus Kristus ga ustanovil ... velika skrivnost ...“

Kakor odmev iz davnih časov jima je udarjalo na ušesa.

„... posvečujoča milost ... zakramentalna ... čistost srca in duše ...“

Čudne besede! Pač je duhovnik, duhovniki menda vsi tako govore. Naj govori, škodovati ne more, tudi to se prestane. Da bi le predolgo ne vlekel! Oprezno je ženin pogledal na uro v zapestju — o, kar pozno bo že! Brž je zračunal, koliko opravkov ga še čaka nocoj. Če bo župnik govoril še petnajst

minut, katere bo treba odložiti na jutri?

Nevesta je z desnim palcem skakala po prstih leve roke in si naštevila, koliko reči je še treba za ohcet.

Kako je župnik preskočil na naslednje poglavje, je ostalo obema uganka. Verjetno je bil napravil čedno miselno zvezo, pa ko delaš račune, kako boš mislim sledil? Bilo je jako čudno, ko je povzdignil glas in jima je udarilo na ušesa:

„Ustanoviti torej mislita nekaj. Ustanoviti nekaj skupnega, kajpak. Odgovorita si na vprašanje: Ali ustanavljata zgolj skupno posteljo ali tudi skupni dom?“

Zbudila sta se iz svojih računov. Imela sta občutek, da sta dobila sunek v rebra. Ženin je iznenaden pogledal župniku v obraz, pa je takoj dvignil oko na muho, ki je plesala okoli električne luči.

„Pa ne da bi župnik klatati začel?“ se je zdrznil na tihem.

Nevesta je samo iz kotička vrgla pogled na duhovnika, pa je brž sramežljivo povesila oko in obraz.

„Pohujšljivo govori, pa je župnik!“ mu je poočitela v mislih.

V spominu so jima oživele opazke, ki so letele nanju med delom v tovarni, med zabavo in na

O OLIMPIJSKIH IGRAH

Latošnja olimpiada ali olimpijske igre bo v Melbourneu med 22. nov. in 8. dec. Ta dogodek je svetovnega pomena ne samo v čisto športnem smislu, ampak tudi v kulturnem in splošno človeškem. Mnogim od nas v Avstraliji se bo nudila edinstvena priložnost, olimpiado ob blizu opazovati in doživeti.

Od 1. 1896 dalje se vsako četrto leto zbirajo na medsebojno tekmovalje športniki vsega sveta, brez razlike narodnosti, rase in vere. Do danes je bilo dvanaest olimpiad, tri so pa vmes odpadle zaradi obeh svetovnih vojn. Zadnja, in sicer 1. 1952, je bila v Helsinkih na Finskem.

To so takoimenovane *moderne olimpiade*, ki pa seveda po svojem poreklu izhajajo iz klasičnih grških. Početek teh iger sega nazaj v l. 776 pr. Kr., a konec jih je bilo l. 394 po. Kr., ko jih je zaradi prepovedi med Grki in Rimljani prepovedal Teodozij, zadnji rimski cesar (pred cepitvijo imperija). Grki namreč niso trpeli, da bi se rimski osvojevalci vtikali v olimpiade. Smatrali so jih za čisto svojo lastno in sveto narodno tradicijo.

Za stare Grke so bile olimpiade najznamenitejši verski, kulturni in narodni dogodek. Bile so jim štiriletna revija najboljših telesnih in umskih sposobnosti naroda v skladu z njihovim pojmovanjem o dosegljivi popolnosti človeka po ustaljenem načelu: Bodi lep in dober! Tekmovali so atleti, pa tudi znanstveniki in umetniki, vsak v svojem delokrogu. Samo odrasli moški, ki so bili moralno popolnoma neoporečni, so smeli tekmovali. Edina nagrada za zmagovalca je bila čast in lavorjev venec.

Za moderne olimpiade veljajo v

glavnem slična načela, le da jim je namen drugačen. Francoski idealist baron Pierre de Coubertin, ki je dal življenje modernim olimpiadam, je želel, da preko športnega tekmovanja vzbudi predvsem duha viteštva, medsebojnega poznavanja in razumevanja, strpnosti, spoštovanja in prijateljstva med vsemi narodi in rasami brez razlike. Ta čisto človečanska osnovna misel je poglavitna, dočim imajo športski dogodki sami bolj značaj okvira in pretveze. To misel je lepo izrazil l. 1908 neki pensilvanski škof z besedami: The important thing in the Olympic games is not to have been victorious, but to have taken part. (Ni važno, kdo je zmagal v olimpijskih igrah, važno je, kdo se jih je udeležil.)

Vsaka država se rada poteguje za čast (in nič manj korist), da olimpiado organizira na lastnih tleh. Da se stvar deloma izmaliči v služkarstvo in propagando, seveda ni moči preprečiti, dasi je to v nasprotju s Coubertinovo idealistično zamisljo.

Prva moderna olimpiada je bila o velikonočnem času v zgodovinskem mestu Atene, na klasičnih grških tleh. Udeležilo se je 10 držav in 59 atletov. Bilo je še premalo razumevanja, pa tudi so bili evropski narodi še premalo razviti v športu, dočim je Amerika bila mnenja, da je olimpiada zgolj evropska zadeva. Kljub temu so se pa med Amerikanci našli maloštevilni navdušenci, ki so po osebni iniciativi, z lastnimi pičlimi sredstvi in po velikih težkočah prav v zadnjem hipu prispeli v Atene. S kolodvora so hiteli naravnost na stadion. Vendar so odnesli 9 prvenstev od 10 disciplin. Ta uspeh je vso ameriško javnost tako spodbudil, da so Amerikanci po-

stali in do danes ostali najbolj navdušeni olimpijci.

Za prvo olimpiado je trda predla tudi v pogledu gmotnih sredstev. Iz te zagate je pripravljalnemu odboru velikodušno pomagal grški milijonar iz Aleksandrije, George Averoff, ki je iz domoljubnega navdušenja poslal en milijon drahem.

Danes nobena država ne skopari z denarjem za olimpiade, ker se ji to stotero povrne gmotno in moralno. Spomnimo se predvsem berlinske olimpiade iz l. 1936. Bila je od vseh najsijajnejša. Tedanja nacistična vlada je dala na razpoložnje vsa mogoča sredstva, zakaj prireditelj je hotela izrabiti predvsem v svoje propagandne namene.

Sovjeti, ki veliko dajo na propagando, bojo prav gotovo izkoristili letošnjo mednarodno priložnost. Verjeti je, da se bojo v Melbourneu pojavili vsaj s svojimi

fantastičnimi ultra-hiper-supersoničnimi aeroplani, s katerimi bodo prifrčali njihovi tekmovalci. Mimogrede naj bo omenjeno, da so sovjeti šele l. 1952 prvič poslali na olimpiado svoje atlete.

Berlinske ol. se je udeležilo 43 držav in 4.000 tekmovalcev v 40 disciplinah. V Helsinkih je bilo 56 držav in 6.000 tekmovalcev. Za Avstralijo je doslej prijavljenih 72 držav. Upajmo, da bodo avstralske igre kljub dosedanjim velikim pikrostim izpadle po tradicionalnem „the best in the world“ refrenu.

Naš edini rojak, ki je bil kdaj olimpijski zmagovalca, je g. L. Štukelj. Zmagal je s telovadbo na orodju na pariški olimpiadi l. 1924. Mislim, da zdaj še živi kot begunec v Švici, vsaj l. 1950 sem ga še srečal v Zuerichu.

Jernej Hlapec.

Slika razstave v Ballaratu, opis je bil v prejšnji številki.

Privoščil vama jo bom iz vsega srca — ali bo pa tudi dom? Neodvisprehodih, polne nečednih namigavanj — pa ne, da bi tudi župnik . . . ? Kako si le upa tako blizu stvari, da človeka spravi v zadrego . . .

Ni jima padlo v zavest, da v družbi razposajenih deklet in fantov nista čutila zadrege. Še pomagala sta z umazano besedo in razbrzdanim smehom. Tu pa zadrega ob resnobno govorjeni besedi!

Župnik je zadrego opazil, saj jo je bil pričakoval. Še več je opazil. Videl je, da je šele s tisto besedo zbudil pozornost v njima in ju pritegnil k miselnemu sodelovanju. Vesel je bil uspeha in se je trudil, da ga krepko izrazi.

„Dom, sem rekel. Skupni dom, ne morda samo skupno ležišče pod neko streho. Ali današnji ženini in neveste sploh še razumete, kaj pomeni beseda dom? Dom in današnji svet! Saj pišejo knjige, da celo današnji otroci hodijo ponekod domov samo še spat. Tisto, kar je beseda dom pomenila nekdanj, je šlo domala vse rakom žvižgat. Ustanovila si bova dom, sta nekdanj govorila ženini in nevesta. In je pomenilo toliko kot majhno kraljestvo. Državica zase. In dom je pomenil zlasti družino. In sta mislila na tisto veliko mizo, kamor bodo nekoč skupno sedeli k jedi — cel venec jih bo in bodo kakor eno. In bo sreča in domačnost v tistem kraljestvu. O, tudi hudo bo vča-

sih, zelo hudo morda, pa bo tudi tedaj ostal zapisan na steni tam blizu bogkovega kota hišni blagoslov in bo rosil na dom in družino: Kjer je vera, tam ljubezen, kjer ljubezen, tam Bog, kjer Bog, tam ni nadlog . . .

Čudne slike so plesale v domišljiji ženina in neveste, da sta se spet izgubila. Premočno je udarjala župnikova zanešenost, da bi mogla slediti. Možganskih naporov, razen računstva, nista prenesla. Ujeli so se zopet, ko je udarilo na ušesa:

„ . . . je zakon tudi gospodarska zadeva, ekonomsko vprašanje . . . Kako naj se dom ustanavlja, če je prostora in denarja komaj za skupno posteljo in drugega nič . . . ?

Nevesta se je spet sramežljivo zganila na sedežu, ženini je uporno pogledal župniku naravnost v oko. Pa če je imel pripravljeno besedo, mu jo je župnik presekalo:

„Da, da, prijatelj, v očeh vam berem kot bi bral v odprti knjigi pred sabo. Takole berem: Čez pet let, čez šest, morda še nekoliko prej, bova kupila hišo ali si jo postavila sama. Do tedaj ostaneva zgolj mož in žena, ob skupni postelji bova varčevala za hišo. Saj je znan pregovor, ki pravi: Dva živita enako poceni kot bi živel en sam. Temu ne bom ugovarjal. V pregovorih je včasih veliko modrosti, včasih pa tudi nič manj zapeljivosti. No torej, hišo čez leta! nost bo, na svoje bosta postavila

skupno posteljo — ali bo ob njej tudi dom? Za skupno ognjišče bo tudi še prostor, ali pa tudi za dom? Ni dom vsaka hiša! Dom se ustvari iz ljudi, ne postavlja se iz lesa in kamna! Vidva računata s kamnom in lesom, seveda tudi z denarjem, človek, ki naj pride iz vaju, in ne morda le eden, vama nazadnje prihaja na misel — če sploh . . .

Skušala sta uganiti, kam meri župnik, pa si nista bila na jasnem. Ali hoče reči, da je prvi namen zakona — roditev otrok? Tega zunaj med ljudmi ne slišiš, rajši nasprotno. Med takim ugibanjem sta spet izgubila miselno zvezo z župnikom. Potem jima je udarilo na uho:

„ . . . bi bilo bolj modro, če bi ostala vsak zase še nekaj let, si nabirala izkušenj in zraven njih tudi denarja, pa bi prišla k pouku za poroko takrat, ko bi že imela hišo in jo takoj po poroki spremnila v dom . . .

To so bile revolucionarne besede in sta morala ob njih napeti možgane. Iz njih se jima je dvignila misel, ki je bila polna upora.

„In vsa ta leta naj bi sama . . .“, rekla uporna misel nevesti, pa se je že spomnila, da je treba sramežljivo pogledati v tla.

„Menda ne veš, kaj je fantovska kri“, je rekel župniku ženini, seve samo v mislih.

Tako so si bili spet daleč narazen in treba je bilo najti poti na-

zaj. Župnik je znova povzdignil glas:

„Ne, ne, ustavljati vaju ne mislim. Imata vse pripravljeno za poroko, stvar pojde naprej. Vama bom že še kaj povedal. Za sedaj si pa to zapišita za uho: Kot mož in žena nameravata lepo vrsto let živeti brez doma. Bojim se, da si ga tudi pozneje, ko bo že hiša, ne bosta znala ustanoviti. Morda ga niti ne bosta mogla, čeprav bi hotela. Narava, če jo zlorabljaš, se zna maščevati. Samo skupna postelja pa, tako uči izkušnja, premalo močno drži zakonce skupaj. Torej, če bo eden od vaju prišel čez leto dni k meni, morda čez dve ali tri, pa bo povedal, da je drugi šel svojo pot — ne bom se začudil, pa tudi pomagati ne bom mogel. To si zapomnita in s tem naj bo dovolj za noč. Pridita zopet, za zdaj lahko noč in na svidenje! Morda, morda, vama le še kaj dopovem, če me bosta poslušala.“

Odleglo jima je, brez besede sta naglo odšla. Župnik je imel vtis, da so jima možgani ostali razgibani. To mu je bilo zaenkrat dovolj.

„Da bi taki-le parčki vsaj malo mislili, mislili! Pa jim komaj pride v zavest, da je tudi misliti treba. V samih računih se izgublajo, pa se jim zdi, da druge priprave za zakon ni treba. Goli računi so pa strahotno nezanesljiva reč in na vso moč pomanjkljiva priprava . . .“ — P.B.

ZAKLJUČNA BESEDA

o demokraciji

Danes je svet ideološko razdeljen v dva nasprotna si tabora: demokracijo in komunizem. Komunisti trdijo, da so samo oni resnični demokratje. Res skušajo dati svoji diktaturi videz demokratičnosti — volitve, ljudsko predstavništvo, ljudsko sodišče itd. Komunisti s pretirano rabo in zlorabo blagodonečih besed „ljudstvo“ doma in v zunanjem svetu skušajo ustvariti vtis, da je pod komunizmom narod vse in se vse godi v dobro narodu. Ni pa treba šele dokazovati, da je vse to golo slepilo, saj narod nima druge besede kot da sme in mora ploskati k vsemu, kar odloči centralni odbor komunistične stranke.

Komunizem je seveda tudi zaklet sovražnik krščanstva, ker se zave da, da je krščanstvo v svojem bistvu globoko demokratično. Krščanstvo poudarja človekovo dostojanstvo, enakost vseh ljudi, pravičnost in ljubezen do bližnjega. Zlasti ta zadnja je pa najboljša merilo in kažipot, kako je treba odločiti, kadar smo v dvomih.

Na demokracijo, kot jo poznamo danes, lete od dveh strani hudi očitki.

Komunizem ji očita, da je zgolj krinka, ki pod njo hoče kapitalizem pograbit vso oblast zase. Komunisti se silno trudijo, da bi s pomočjo svoje dialektike ta očitki

tudi dokazali in bi ne ostalo pri golih trditvah. Seveda se jim stvar ne posreči in zato je vsa reč več ali manj samo govoričenje.

Od druge plati napada demokracijo avtoritarna miselnost, ki sicer sovraži komunizem, demokracije pa tudi ne more. Očita ji, da je cokolj na poti človeškega napredka, da je počasna in neuspešna, da se pri iskanju odločitev izgublja v neskončnih razpravah in prerekanjih, čas pa beži. To da je lahko prav usodno zlasti v težkih časih, na primer v vojni.

V vseh teh očitkih utegne biti kos resnice, včasih več, včasih manj. Popolnosti pa ne moremo pričakovati nikjer, ko je človeška narava taka kot je.

Kar se tiče Avstralije, smo vsi imeli priložnost iz lastne skušnje ugotoviti, da tu vlada resnična demokracija. Celo oni med nami, ki še niso državljani, se ne morejo pritoževati, da jim je bila kakšna osnovna človeška pravica kdaj prikrajšana. Vsakdo je popoln gospodar svoje osebe, svojega prebivanja in svojega imetja. Mislim, da je s tem dovolj povedano. Če bi bilo tako v Jugoslaviji, bi tisoči Slovencev danes ne pogrešali svoje domovine.

Jernej Hlapec.

ZANIMIVOSTI IZ KEMIJE

Od nekaj je ljudi zanimalo vprašanje, odkod dobiva rastlina snovi, ki jih potrebuje za svojo rast.

Najprej so mislili, da iz zemlje, kjer je ukoreninjena. Napravili so naslednji poizkus; leseno kad so napolnili s suho prstjo in oboje skupaj stekali. V prst so vsadili mlado drevo in ga pridno zalivali, da je lepo raslo. Čez nekaj let so drevo posekali in prst stekali. Našli so, da se ji teža ni skoraj popolnoma nič spremenila.

Dolgo so si belili glave nad tem problemom in se nazadnje zedinili, da je moralo drevo za svojo rast pač uporabljati vodo, ki so ga z njo zalivali. Iz tega so začeli postavljati zanimive teorije. Mislili so, da bi tudi kamen in kovina lahko rasla na ta način, samo toplota bi morala biti prava. Alkimisti so si predstavljali, da bi na primer košček zlata služil za seme, ki bi zrastle v mogočno drevo in rodilo zlate sadove. Treba bi bilo je odkriti pravo temperaturo in pravo vodo, ki naj bi z njo tako rastlino zalivali...

Ni še tako dolgo od tedaj, ko se je razjasnila uganka, odkod dobiva rastlina snov za svojo rast in rodnost. Odgovor je: Nekaj že res iz prsti in vode, največ pa iz zraka! In iz zraka ji prihaja potrebna snov skozi listje, ki lovi iz zraka, kar rastlina potrebuje.

V listih rastlin se vrši čudovita kemična reakcija, ki jo imenujemo fotosinteza. Iz ogljikovega dvokisa in vodne pare, ki jo vsebuje zrak, sintetizira rastlina s pomočjo listnega zelenila (klorofila) in sončne svetlobe različne ogljikove hidrate. Celulozo porabi rastlina kot gradbeni material, škrob pa shrani v gomolju, oziroma sadu, ki služi človeku za hrano.

Tako rastlinski listi srkajo hrano iz zraka, dočim koreninice srkajo iz zemlje razne mineralne snovi, ki so potrebne za rast rastline.

Nastane vprašanje, zakaj ogljikovega dvokisa v zraku ne zmanjka, ko ga neštene listi vseh mogočih rastlin neprenehoma srkajo vase? Dosedaj namreč niso mogli ugotoviti nobenega primanjkljaja, čeprav je uporaba ogromna. Odgovor je: Ravnotežje se drži na ta način, da ta plin neprestano nastaja tam, kjer kaj izgoreva, oziroma se razkaja. To se pa tudi neprestano dogaja vsepovsod.

Človeku se vsiljuje vprašanje: Ali bi ne bilo mogoče to kemično

reakcijo napraviti tudi v laboratoriju, torej na umeten način? Do danes se to še ni posrečilo, vendar ni dvoma, da bo nekoč tudi to uspelo.

Tako bo kemija pomagala rešiti problem, kako priskrbeti naraščajoči človeški družini dovolj hrane. Jože Zurec.

SILNA POVODENJ V COOMI

Cooma je takorekoč glavno mesto pokrajine Snowy Mountains. Je kar prijazno mesto in kolikor je Slovencev tu, se ne počutimo slabo. Padavin na splošno ni veliko, dasi poznamo dež in sneg. S tem pa ni rečeno, da od časa do časa ne doživimo izjeme. Tako na primer 13. marca letos.

Nevihta je nastala ob tri četrt na štiri popoldne. Malo grmenja, pa veliko dežja. Lilo je dobro uro.

Ničesar nisi videl skozi gosti zastor v zraku.

Malo pred peto sem šel iz delavnice. Dež je ponehaval, jedro nevihte se je bilo umaknilo proti jugovzhodu. Voda je drla od vsepovsod, prave povodnji pa ni nihče pričakoval. Sedel sem na kolo in se odpeljal v stanovanje v East Camp. Prečkal sem most čez potok, ki mu pravimo Cooma Creek. Nič še ni kazalo, da bi ga hotelo zaliti, dasi je voda v potoku očitno naraščala.

Sklenil sem, da se vrnem a fotoografskim aparatom in napravim kakšno sliko. Res sem bil nazaj v desetih minutah, toda kakšna razlika! Most je bil pod vodo, da sem moral s kolesa in obstati. Bilo je kaj videti. Vsepovsod so se zbirali ljudje zunaj hiš in s skrbmi gledali, kaj bo. Le otroci so še imeli z vodo svojo zabavo.

Nastavl sem aparat in začel jemati slike. Voda je stalno rasla in po njej so plavale planke in

celi hlodi, prazni sodi, škatle in vsekovrstna navlaka. Nekaj psov je skušalo s plavanjem rešiti življenje, krava se je spenjala iz vode nekam višje. Ograje pred hišami so se druga za drugo potapljale pod vodno površino, deloma popuščale in šle po vodi... Meni je že zmanjkalo zaloge v kameri, voda je pa še zmerom rasla. Moral sem se umakniti, da ni še mene zalila.

Odšel sem do železniške postaje in opazoval. Bilo je kot da ogromna reka drvi skozi mesto in se širi in širi. Po njej so plavale kopice sena, lesena stranišča, drvarnice, vrtna ograja. Videl sem, kako se je avto zataknil v živo mejo ob cesti in obstal. Ne za dolgo. Kmalu je živa meja zaplavala po drveči vodi in avto z njo... Na strehah sredi mesta so stali ljudje in čakali, da jih kdo reši.

Bilo je že pozno, pa sem skočil na kolo in odbrzel domov večerjat. Po večerji sem se vrnil ogledovat. Voda je res še upadala, vendar preko mostu še nekaj časa ni bilo mogoče. Spomnil sem se na Korenove in Joškove. Rad bi videl, kako se jim godi. Bila je že noč, ko sem mogel do njih. Kore-

novi so bili hišo izpraznili in nisem nikogar videl. Joškova garaža, ki je služila za delavnico, je bila popolnoma v razvalinah...

Vračal sem se po Vale Streetu proti mostu. Ves blok s trgovskim središčem je bil popolnoma izpran. Vsepovsod polomljena okna in sneta vrata, avtomobili vrženi iz velike nove garaže, mize, stoli, vrtna ograja, kovinske plošče — vse križem razmetano ob močnejše zidanih hišah, ki jim povodenj ni mogla do živga. Po trgovinah so tu pa tam že začenjali s pospravljanjem in čiščenjem.

Vrnil sem se domov in skušal biti miren. Vendar so mi živci ostali dolgo razburjeni — preveč globok vtis je napravila name ta nenavadna slika nenadne povodnji.

Ivan Kobal.

Za vsa zidarska dela se priporca

TINE ADAMIC
builder

30 Johnson St.,
Crofton, Melbourne
Tel. JW 4147
Ploščice v kuhinje,
kopalnice, itd.

OPOZORILO

Kar naj bi bilo objavljeno v naslednji številki MISLI, mora imeti uredništvo v rokah 15. dan prejšnjega meseca. Le kaj drugega bi se dalo zavleči do 20. dne.

SPOMENIK PADLIM VOJAKOM

v ULVERSTON, Tas.
(Pripovedoval arh. Cvetko Mejač.)

Neki večer leta 1951 sem napravil osnutek za spomenik v sobi hotela Commercial v Ulverstonu. Takoj drugi dan sem ga predložil konferenci organizacije „Returned-Soldiers“ in krajevnega občinskega odbora. Konferenci je prisostvoval tudi minister „of Land and Work“, Mr. Eric Reece. Konferenca je moj osnutek odobrila. Naprosili so me, da bi jim izdelal v enem mesecu, če mogoče, točen in statistično preračunan model iz železnega betona in machetto.

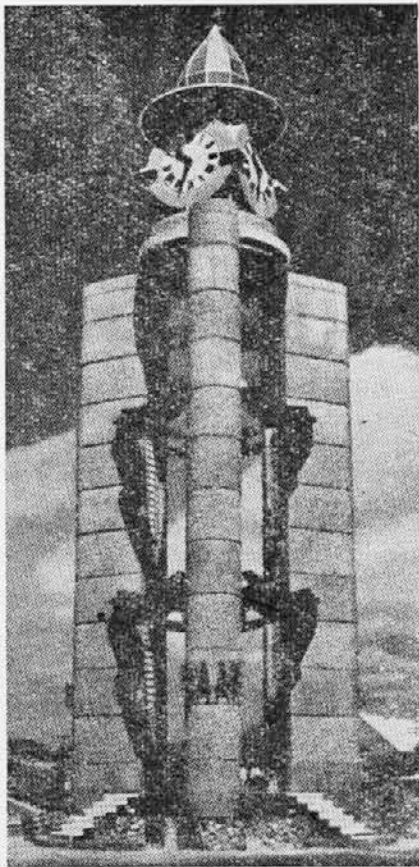
Uspelo mi je, čeprav sem mogel delati na tem le v svojem prostem času. Med tem so ustanovili poseben odbor za gradnjo spomenika in temu odboru sem po mesecu dni model predložil. Potem se je stvar vlekla vse do maja 1953. Takrat se je pa razvedelo, da je moj osnutek in kompletni elaborat odobril tasmanski Public Work Department, poleg tega pa univerza v Hobartu, univerza v Melbourneu, po vrhu pa še Royal Austr. Institute of Architecture.

Nastalo je vprašanje, kdo bo spomenik zgradil. Kredita zanj so odobrili komaj borih 6.000 funtov. Neka gradbena tvrdka v Melbourneu je pa izjavila, da si ne upa postaviti spomenika izpod 38.000 funtov. Odbor za gradnjo spomenika si ni upal zbrati več denarja kot 6.000 — podoba je bila, da bo vsa reč propadla . . .

Tedaj se je vzbudila v meni prava slovenska korajža in tisti globoki čut spoštovanja do padlih vojakov, ki mi je bil privzgojen. Zavihal sem si rokave visoko nad komolce. Našel sem si pomočnike: tri Kranjčane. Bili so: pokojni Viktor Potočnik, Jernej Bajželj in Janez Poženel. Zraven teh sta bila še Rudi Žimic in France Perko izpod Sv. Urha pri Ljubljani.

Nobeden teh fantov ni bil izobražen v gradbeni stroki, še manj pa v likovni umetnosti. Ker so pa bili marljivi in poslušni, smo v šestih zimskih mesecih s krvavimi žulji končali delo — teden dni pred napovedanim terminom!

Doživeli smo pa marsikako zanimivost, ki nam ostane v spominu. Immigration Department iz Devonporta, Tas., je vohal okoli nas in poslal pismo na ministerstvo „Public Work and Land“ v Hobart z nekako obtožbo, da so samo novi naseljenci uslužbeni pri tem javnem delu, pa celo nekvalificirani, razen arhitekta, ki vso stvar vodi. Ta vest je ministerstvo dvignila.

Bil je deževen dan. S krvavimi členki na rokah smo klesali ohišje za uro pod vrhom spomenika. Bili smo 65 čevljev nad zemljo in med delom kljub vsem neprijetnostim prepevali slovenske narodne pesmi. Kar se pod spomenikom ustavita dve elegantni limozini. Istopili so minister za javna dela in sam tasmanski ministerski predsednik, Mr. Cosgrove. Z njima pa še cela

četa „funkcionarjev“. Prav tedaj se je tudi tajnik gradbenega odbora, Mr. J. Dunham, mudil tam okoli, pa še več raznih radovednežev. Mr. Dunham je dvignil odlične goste gor do nas z dvigalom v treh etapah.

Nič nismo bili zadovoljni z obiskom in smo se hoteli narediti, kakor da te gospode ne vidimo. Tako smo ravnali z raznimi drugimi obiskovalci, toda načrt se nam je ponesrečil. Mr. Dunham nam je predstavil visoke „živine“ drugo za drugo, nas pa njim. Potem je začel nekako prijateljsko zasliševanje, seveda na povelje ministrov. Saj sam zase je vedel vse podrobnosti o nas in o vsakem posebej, pa gospoda je hotela od nas samih slišati, kako in kaj.

Tajnik se obrne najprej do nesrečnega Janeza Poženela, ki je bil po poklicu brivec. Naj pove o sebi vsi, kar ve . . .

Janez me pogleda izza vogla, bil je ves okajen od belega prahu, ker je klesal s pnevmatičnim dletom, pa me vpraša prav po gorenjsko:

„Cveto, kaj naj pa tem bikom rečem?“

„Predstavi se s tem, kar si. Povej, da si kranjski brivec!“

„Ja, hudiča, saj brivec ne kleše kamna!“

Za odgovor ga oplazim le z resnim pogledom in fant je razumel. Povedal je po pravici in enako so storili vsi ostali, ko je prišla nanje vrsta. Gospoda iz Hobarta je strmela, zakaj mislila je bila, da bodo fantje zatajili svoje resnične poklice.

Jernej je z nasmehom povedal:

„V Stražišču pri Kranju sem za modroce žimo cufal . . .“

Rudi je razložil, da je izučen za izdelavo koles pri vozičkih, ki so okrogli kot ura na spomeniku, torej je tudi tukaj pri svojem poklicnem delu . . . Gospoda je prikimala in s tem pokazala, da razume.

France izpod Sv. Urha razodeva o sebi:

„Najprej sem doma krave molzel, potem sem se izučil za mizarja, nazadnje sem pa v Queenslandu tobak sadil . . .“

To je pa bilo gospodi že kar preveč. Dali so na znanje, da si ne dajo možganov soliti od takih tičev. Če bi bili moji fantje vsaj štancarji, kamnoseki, bi jim še nekam šlo v glavo, da so zmožni dela na polju likovne umetnosti. Tako pa . . .

Nastala je zadrega in gospodi se je zazdelo, da je čas za moje zaslišanje. V kratkih in jedrnatih besedah sem jim pojasnil, da bo pravi Gorenjec tudi hudiča napadel, kadar je sila. Pa naj bo hudič še tako pretkan . . .

Buljili so vame kot zabodeni voli. Nič mi niso odgovorili, samo z glavami so zmajevali in nekaj mrmrali med seboj. Nekaj časa so nas še opazovali, potem so odšli. Mi smo pa delali mirno naprej in si zapeli tisto:

„Ko so fantje proti vasi šli . . .“

In kaj je bilo potem?

Vsi moji fantje so po tednu dni dobili od Immigration Departmenta potrdilo, da so kvalificirani gradbeni rokodelci in celo godni za „foremane“. Mr. Dunham nam je pozneje povedal, da v Hobartu poprej niso nič verjeli v spretnosti mojih fantov, pa naj je pisмено ali ustno poročal o njih. Šele ko so gospodje sami vse videli, je planila vanje vera.

Takoj po tistem slavnem obisku so začeli dnevni časopisi prinašati poročila o nas. Pa kakšna! Iz Jernejevega imena je nastal „Bajželj Krain“. Poženela so krstili za „Stone master barberja“ itd. Zanimanje publike se je dvignilo do take stopnje, da smo dobivali obiske iz Melbournea in Sydneya. Časnikarjev pa sploh ni nikoli zmanjkalo. Toda bolj ko smo jim tulili na ušesa, da smo Slovenci, Kranjci, Gorenjci . . . bolj so ga lomili v tisku, ko so pisali o nas. Tam smo bili Slovaki, Čehi, Litvanci in sam ne vem, kaj še.

Končno nam je bilo zadosti te zmešnjave. Dal sem poklicati časnikarja iz Sydneya in ga o vsem natanko poučil. Prosil sem ga, naj vendar točno pouči avstralski svet, kdo smo in odkod. Dal sem mu vse zemljepisne podatke o Sloveniji in mu pokazal, kako jo najde (Dalje na str. 7)

MINISTERSTVO ZA IMIGRACIJO POROČA

V taborišču Bonegilla (Vic.) bodo prenovili obednice. Gre za to, bi se ljudje, ko sedajo k mizam za obede, počutili bolj domače in imeli vtis, da so vsi ena velika družina. K poedinim mizam bodo sedali po štirje ali po šest, da bodo družine same zase, oziroma bodo ožji prijatelji, ki sicer niso člani ene družine, lahko ostali skupaj tudi pri jedi. Mize bodo najmodernejshe vrste.

V taboriščih Greta, Somers, Bennalla, Woodside in Bonegilla bodo napravili nove kuhinjske peči na elektriko z najmodernejšo opremo.

V vseh imenovanih taboriščih dandanes ljudje ostajajo le malo časa. Mnogo hitreje kot v preteklosti se jim odpre priložnost, da si najdejo stanovanje na svoje roko izven taborišča.

Na ladjah, ki dovažajo nove priseljence v Avstralijo, so zmerom bolj živahni tečaji za angleščino. Vsaj začetne pojme o tem jeziku lahko vsak dobi že med vožnjo, po večini ljudje prav s tem dobijo

veselje, da se po prihodu v deželo resno oprimejo učenja angleščine. Zato imajo tudi avstralski delodajalci zmerom več zaupanja v nove naseljence in jih rajši kot nekoč sprejemajo v zaposlitev. Poleg učenja angleščine se potniki seznanjajo tudi z deželo in njenimi navadami. V ta namen jim učitelji kažejo zanimive filme. Učitelje plačuje medvladni odbor za evropsko emigracijo (ICEM).

V Avstraliji so v navadi privatni družabni večeri z okrepčili. Na vabilih na take sestanke je včasih napisano: Ladies, bring a plate! Dame naj prinesejo krožnik!

Zgodilo se je, pripominja minister za imigracijo, da so nove naseljence prinesle s seboj krožnike in še žlice zraven, ker niso razumele, kaj ono naročilo pomeni. Potem so bile seveda v zadregi.

Ladies, bring a plate! pa v resnici pomeni, naj vsaka povabljenih prispeva v blagu za okrepčilo ali večerjo. Torej naj prinese s seboj kakšno jed, ki jo je doma

sama napravila, pa naj jo izoči pridelateljicam družabnega večera. Ko se bo večerja delila, bo na ta način na ponudbo velika različenost jedi in nikjer ni zapisano, da boš ti dobila prav tisto, kar si s seboj prinesla. Morda bo tvoja pa spet kakšna jed, ki ki jo prispevala predstavnica čisto druge najej zanimala čisto tujo žensko, tebe rodnosti. Tako imajo ti družabni večeri značaj medsebojnega spoznavanja, pa tudi učenja kuharske umetnosti in gospodinjstva.

Nekatere nove naseljenke so si razlagale naročilo glede krožnikov tudi tako, da so mislile: Gotovo bodo prinesene krožnike prodajali za kak dober namen . . . Pa so prinesle na sestanek zelo dragocene krožnike, ki jih niso rade dale iz rok, vendar so jih bile pripravljene žrtvovati.

Torej, naročilo pomeni, da prinesi s seboj kaj za v usta, da bo dovolj za eno porcijo, ki jo nekdo od povabljenih dobil za večerjo.

V več taboriščih so postavili posebne barake za razvedrilo, na primer za filmske predstave. Do-

slej so večinoma kazali slike v obednicah.

Po mnogih taboriščih nasajajo med barakami drevesa in plemeniti grmičje. Samo v Bonegilli je v načrtu, da bodo zasadili 1.750 dreves.

Država Queensland je vroča. Od novih naseljencev je baje v njej največ Italijanov, ki se lahko prilagode vročini. Zdaj pa že poudarjajo, da se tudi naseljenci iz severnih krajev Evrope v Queenslandu dobro drže. Poleg Nemcev, Holandcev itd. tudi Slovani. Od tistih novih naseljencev, ki so si že kupili majhna posestva v Queenslandu, zavzemajo ravno Slovani skoraj najvišji procent. Italijani in drugi južnjaki so že nekaj zaostali.

PRIPOMBA URED. — Ministerstvo za imigracijo razpošilja od časa do časa svoj NEWS BULLETIN. Iz njega bomo tu pa tam kaj objavili, če bo prostor, naši bralci, ki na lastne oči lahko vidijo, koliko ta poročila drže, naj se pa oglašajo s svojimi komentarji. To bo list napravilo bolj in bolj zanimiv.

ALI STE PRAVILNO REGISTRIRANI?

Vsak priseljenec, ki ni po rodu Britanec, mora imeti knjižico, ki se imenuje **CERTIFICATE OF REGISTRATION** s številko. Ta knjižica je dokaz, da je dotični postavno prišel v Avstralijo in bo ob svojem času lahko prosil za državljanstvo. Kdor se ni pravočasno pobrigal za registracijo, lahko kdaj zaide v velike sitnosti.

Imigracijski oddelek pri vladi v Canberri nas je naprosil, da objavimo naslednje opozorilo. Po njem se ravnajte vsi tisti, ki še nimate avstralskega državljanstva.

Objavljamo opozorilo dobesedno v angleščini, pa tudi v prosti slovenski prevedbi.

1. You may have been given your Certificate of Registration while still on the ship that brought you to Australia. If so, you do not have to do anything more about it.

2. If you did not get a Certificate of Registration, you would have received a Form of Requirement, printed in English, Italian, German, Greek, and Dutch. This form tells you that you must register within fourteen (14) days of landing.

3. If you live within three (3) miles of the General Post Office, you should apply for registration at the office of the Commonwealth Department of Immigration in your capital city.

4. If you live more than three (3) miles from the General Post Office you can go to the Postmaster of the nearest Money Order Post Office and give him your Form of Requirement. You must go yourself. You cannot send someone else with the Form.

5. If you have lost your Form of Requirement tell the Postmaster or the Department of Immigration who you are, and they will take your application for registration or if you have no Certificate of Registration, you should apply without waiting any longer.

6. If you know any non-British migrants who have no Certificate of Registration, please tell them what they have to do, so that they will not be breaking the law.

Department of Immigration,
Canberra, A.C.T.

1. Morda ste prejeli registracijsko knjižico že na ladji, ko ste potovali v Avstralijo. Če je tako in knjižice niste izgubili, je vse dobro.

2. Morda ste ste pa prejeli samo formular, ki vam je v angleščini, italijanščini, nemščini, grščini in holandsščini razložil, kako je treba vložiti prošnjo za registracijsko knjižico. Tam ste brali, da se morate registrirati v teku 14 dni po izkrcanju.

3. Če ste se po prihodu nastanili v kraju, ki je manj kot 3 milje oddaljen od glavnega poštnege urada v vaši državi, se morate iti registrirati naravnost na urad, ki se imenuje Department of Immigration. Tak urad je v vseh glavnih mestih avstralskih držav.

4. Če stanujete delj kot 3 milje od glavnega poštnege urada, lahko opravite registracijo na najbližjem poštnem uradu in ni treba hoditi v mesto. Poštnemu uradniku dajte formular, ki govori o njem tu zgoraj točka 2. Uradnik bo naredil, kar je treba.

5. Če nimate ne registracijske knjižice ne zgoraj omenjenega formularja za vložitev prošnje (morda ste eno ali drugo ali oboje izgubili), povejte to uradniku in odgovorjajte na njegova vprašanja. Na vsak način si pa čimprej oskrbite registracijo, to odločno zahteva avstralska postava.

6. Če poznate koga drugega, ki še ni registriran, mu povejte o tem predpisu in ga poučite, kako naj se registrira. Postava je postava in nihče je ne sme prelamljati.

naj bi bila na uporabo vsem Slovencem na Tržaškem, toda komunisti naj vso reč vodijo! Tako se zdi prav laški vladi, ki je baje — krščansko-demokratska . . . Kako se ta uredba ujema s krščansko pametjo, je drugo vprašanje. Pa Lah menda pozabljajo, da je komunizem najhujši sovražnik krščanstva. Podoba je, da se manj boje komunistov, ker pač ti niso tako narodno zavedni kot katoliško usmerjeni Slovenci. Samo da bi slovenstvo izginilo iz Italije, komunizem ni tako nevaren! Tudi to se bo Italiji še utepalo, samo Bog daj, da bi ne bilo prepozno!

DR. G. I. PODOBNIKAR, doma iz Dobrove pri Ljubljani, je prišel v Ameriko pred dobrimi petimi leti kot zelo mlad zdravnik. Eden od tisočev, ki so takrat našli Združenih Državah svoj novi dom. Svojo zdravniško kariero je moral začeti pri tleh. Zdaj pa beremo v časopisih, da je prišel že daleč naprej. V mestu Butte, v državi Montana, so nadavno zgradili veliko moderno bolnišnico, ki je stala 6 milijonov dolarjev, pa še zmerom dozidavajo nove oddelke. V tej bolnišnici je dr. Podobnikar postal prvi pomočnik direktorja. Vse kaže, da bo ime dr. Podobnikarja nekoč zapisano med najznamenitejšimi zvezdami na polju zdravilstva.

AMERIŠKA DOMOVINA objavlja pismo enega svojih dopisnikov: O božičnih dnevih sem bil v Trstu. Hodil sem okrog Občin in sosednjih krajev. Gledal sem jugoslovansko mejo čisto od blizu. Vpraševal sem ljudi, kako se zdaj godi tistim, ki so prišli pod Jugoslavijo. Soglasno in vedno sem dobil odgovor, da slabo. Pozna se velika zanemarjenost v vseh ozirih. Vprašal sem, kako so pa ljudje opredeljeni na tej strani meje. Zopet vsepovsod odgovor: Skoraj vse je rdeče, naj bodo Slovenci ali Italijani, še celo župniki niso vedno izjeme. — Obstal sem večkrat, se zgrozil in zamislil. Ali je to neumnost ali bolezen ali nekako samomorilno nastojenje? Ali se nad nami izpolnjuje tisti strašni pregovor, ki pravi: Kogar Bog odpiše, ga udari s slepoto?

KDO BO PLAČAL? Tito se šopiri po Parizu, razkazuje svoje medalje, svojo Jovanko, svoje maršalske uniforme in svojo „ljubezen do zatiranega ljudstva.“ Vsa francoska policija je na nogah, vsa Francija je zastražena, da se ne bi Titu kaj takega zgodilo kot se je njegovemu predniku Aleksandru. Na desetisoče Jugoslovancev je v Franciji, pa je bilo brati, da so jih za čas Titovega bivanja v Franciji priprli ali pa poslali na Korziko. Preveč prijetne jim te „počitnice“ gotovo niso bile, poceni pa tudi ne. Kdo nosi stroške za vse te čudovite uredbe? Ali Tito ali Francija? Najbolj verjetno je, da sestrano ljudstvo Jugoslavije! Privoščili bi Titu, da bi doživel še na tem svetu to, kar je moral Stalin doživeti na drugem — pravilno oceno iz ust svojih največjih petoliznikov!

ZA ENO KILO KRUHA — koliko časa mora delavec delati? Po podatkih Mednarodnega delavskega urada je tako: V današnji Rusiji 30 minut, na Češkoslova-

kem 35 minut, na Ogerskem 40 minut, na Poljskem 55 minut, v Bolgariji 50 minut, v Zapadni Nemčiji 25 minut, v Franciji 22 m., v Belgiji 18 m., v Angliji 14 m., v ZDA 13 m. Koliko časa v Avstraliji, o tem nismo brali. Pa naj nam kdo od bralcev sporoči!

AVSTRALSKA LABOUR PARTY preživlja veliko notranjo krizo. Gre za vprašanje, kako iztržiti iz delavskih vrst nevarnost komunizma, ki se vanje vriva. Trdijo, da je zoper komunizem celokupna delavska stranka, le o načinu, kako komunizem pobijati, gredo mnenja narazen. V vodstvu stranke so taki, ki bi najrajši videli mirno „koeksistenco“ s komunisti, dočim cele skupine članov niso zadovoljne samo z besednimi izjavami zoper komunizem, ampak zahtevajo tudi akcijo, organizirano akcijo. Na zborovanjih stranke v državi NSW ni prišlo do sporazuma. Vrhovno vodstvo stranke bo v juniju zborovalo v Melbourne in sklepalo o stvari. Baje bodo sklepi tega zborovanja odločilni za bodočnost vse-avstralske Labour Party. Mnogi mislijo, da nobena plat ne bo popustila in bo prišlo do razcepa. Bomo kmalu videli, kako bo.

V AVSTRIJI so bile 13. maja državnozborske volitve. Bile so dobro leto dni prezgodaj, ker je prejšnja vlada padla ob sporu socialistov s krščansko-demokratsko zaveznico. Obe stranki, ki sta sestavljali koalicijsko vlado, sta hoteli na novo premeriti svoje moči v volitvah. Uspeh je ta, da so socialisti obdržali skoraj vse, kar so imeli poprej, krščanski demokratje so nekoliko pridobili, komunisti, ki so imeli poprej tri poslance, so dobili zdaj samo dva. Ker pa ne socialisti ne krščanski demokratje niso dovolj močni, da bi sami sestavili novo vlado, ni kazalo drugega kot ponovno iti skupaj na posel vladanja. Kako do se zdaj pogovorili, še ni točnih poročil, ko to pišemo.

V ZDR. DRŽ. AMERIKE se kar ne morejo sporazumeti glede enakopravnosti črncev. Gre posebno za južne države. Najvišje sodišče v Washingtonu je lani izjavilo, da je vsako razlikovanje med belci in črnici enkrat za vselej odpravljeno in kdor še napravi tako razliko, greši proti ustavi Zdr. Držav. Prva, ki je podprla to izjavo, je bila katoliška cerkev. Škofje so strogo naročili vernikom, da se morajo beli in črni katoličani udeleževati službe božje v skupnih cerkvah, pa tudi otroci obeh barv hoditi v iste šole. Na žalost so se tudi nekateri katoličani tem odlokom uprli in podali roke raznim nekatoliškim upornikom, ki trdijo, da se je asimilacija med belimi in črnimi lepše vršila pred odlokom najvišjega sodišča nego se vrši sedaj, ko naj bi bila prisiljena. Celotno med črnici samimi je baje precej ljudi tega mnenja. Beremo, da je skoraj sto poslancev in senatorjev iz južnih držav dalo izjavo: Odlok najvišjega sodišča je nepostaven in mi se bomo z vsemi postavnimi sredstvi borili tako dolgo, da bo sedanji odlok preklican in bo spet uveljavljeno poprejšnje razlikovanje med belimi in črnimi . . . Tako šepava je v raznih rečeh celo ameriška demokracija . . .

Z VSEH VETROV

PRELAT MSGR. PODGORC je umrl v Celovcu. Dosegel je visoko starost 92 let. Koroški Slovenci so v njem izgubili to, kar se beneški pred par leti izgubili v svojem Ivanu Trinku. Pokojni Podgorc si je nabral v teku dolgoletnega življenja in dela za svoj narod neveljavih zaslug. Na verskem in narodnem polju je bil neumorno delaven. Naj bo samo to omenjeno, da je bil skoraj od začetka tega stoletja tajnik Mohorjeve Družbe v Celovcu, dokler je imela tam svojo centralo. Po drugi svetovni vojni je bila v prvi vrsti njegova zasluga, da je Avstrija vrnila družbi po nacistih zaplenjeno premoženje in je celovška Mohorjeva znova zaživela. Brez Podgorca, ki je povsod užival velik ugled, bi danes Slovenci ne mogli več naročati mohorskih knjig raz-

zen iz Celja pod komunisti. Na žalost pa celjska Mohorjeva zapuščina tradicijo nekdane, ki se je začela in skoraj sto let delovala v Celovcu. Dokler bo ostalo to stanje, je za nas obnovljena Mohorjeva v Celovcu tista, ki naj bi naročali njene knjige. Koroškim Slovencem ob izgubi Podgorca, ki jim je bil pravi oče, iskreno sožalje.

ITALIJANSKA VLADA je dala Slovencem na Tržaškem odškodnino za uničene narodne ustanove, kot je bil na pr. Narodni Dom. Šteje se, da je sedanja demokratska vlada popravila, kar so nekoč porušili fašisti. Kar je pri tem nerazumljivo, je to, da je dala vlada odškodnino v roke slovenskim komunistom in njihovim sopotnikom. Nova pošlopja, ki jih bodo Slovenci imeli namesto nekdanih,

DR. JURE KOCE, G.P.O. Box 670, PERTH, W.A.

CENIK

za pošiljanje paketov preko Trsta v Jugoslavijo, Avstrijo in Nemčijo

Kdor želi plačati jugoslovansko carinsko takso vnaprej, naj doda končni ceni še 9/-. Ta taksa se lahko zopet plača istočasno s predajo paketa na pošti v Trstu. Isto za Standard pakete.

Za tehnicne predmete kot: radio aparate, sivalne stroje, stedičnike i.t.d. Vam-nasa firma tukaj sestavi v smislu jugoslovanske carinske uredbe pravično napisano prosnjo, da jo lahko obdarovancu posljete domov in ste tako sigurni, da bo dobil darovani mu predmet carine prosto v roke.

Cene za 1 kg:		Cene za 1 kg:	
Kava MINAS Ia	17/6	Salama ogrska a la Gavrilo	22/6
Kava SANTOS EXTRA Ia	18/6	Goveje meso, 3 konzerve, 1 1/2 kg.	13/6
Sladkor kristalni	2/3	Polenovka norveška (Stockfish)	11/-
Sladkor v kockah	2/6	Sardine v olju, 200 gr.	2/-
Olje olivno Ia	11/-	Sir parmezan	25/-
Moka bela 00, najboljša	1/9	Rozine (Ia grške sultane)	4/6
Testenine bele Extra	3/-	Cokolada trda	14/6
Riz „Splendor Brillato“	3/-	Cokolada mlečna švicarska	15/-
Riz CAROLINA „Ardizzone“	3/2	Kakao holandski	15/-
Riz CAROLINA „Helios“	3/6	Caj CEYLON Ia 100 gr.	3/-
Zdrob, psenicni, extra Ia	3/-	Popper indijski v zrnju 100 gr.	3/4
Fizol	2/9	Cimet (kamela) zmlet 100 gr.	2/3
Svinjska mast Ia	6/6	Vanilija v strokih, 1 trok	1/2
Prekajena slanina, mesnata	11/6	Karamele, bonboni	10/-
Surovo maslo (butter) Ia	21/-	Milo za pranje (75% mascobe)	3/6
Sunka kuhana, v konzervi	22/-	Milo toaletno PALMOLIVE, 100 gr.	1/4
Smokve, suhe	4/-	Kokosja juha z rezanci	1/6
450 gr. kondenz. mleka	3/3	Vrecica limone v prahu	1/6
Nylon nogavice Ia	11/6	Nylon nogavice Ila	9/-

K zgoraj navedenim cenam se dodajo se prevozní stroški:

po pošti:		po železnici:	
do 4 1/2 kg netto	£0 15 0	do 25 kg netto	£1 15 0
do 9 kg netto	£1 2 0	do 35 kg netto	£2 5 0
do 18 kg netto	£1 13 0	do 40 kg netto	£2 10 0
		do 50 kg netto	£2 15 0

SPECIJALNO FRANKO PREJEMNIK:

- 1) Vreca najboljših bele moke (00), 45 kg. v dvojni vreči ... £4 17 0
- 2) Mast v posodi po 17 kg. ... £5 10 0

Zdravila in tekstilno blago posiljamo iz Londona direktno v domovino. Tehnicne predmete kot: radio aparate, sivalne stroje, stedičnike, kolesa (bicikle) itd. posiljamo iz Nemčije ali Italije v Jugoslavijo. Zahtevajte ceniki!

Za vsa naročila paketov iz N.S.W. in Victorije se obrnite direktno na:

ZASTOPNIKA FIRME ZA N.S.W.:

MR. R. OLIP, 44 Victoria St., POTTS POINT, SYDNEY, N.S.W.

ZASTOPNIKA FIRME ZA VIKTORIJO:

MR. M. PERŠIČ, 11 McWhae Road, Ripponlea, Vic.

MR. Z. ROME, 404 Queens Parade, CLIFTON HILL, Vic.

Cveto — (Konec)

na karti, če vzame Greenwich za izhodišče ... Res so od tedaj poročali o nas pravilno in mi smo se pomirili. Obiskovalcev pa venomer nič koliko. Jernej je na en sam dan potegnil z dvigalom okoli tristo ljudi do vrha spomenika.

Kaj je sedaj s temi fanti? Imate pravico, da vprašate.

Ker tu v bližini ni bilo naših brhkih rdečeličnih punc, so vse moje Kranjce pohrustale domačinke iz Tasmanije. Nedavno sem jih obiskal in vam lahko poročam, da je bil na primer Rudijev prirastek prav tedaj star dva dni. Videl sem ga, ko sem mlado mamico obi-

skal v porodnišnici. Služijo si pa vsakdanji kruh kot „fore-mani“ pri treh različnih gradbenih tvrdkah v Tasmaniji.

Fantje so na svoje delo ponosni. Vsa izklesana površina spomenika je prepojena s krvjo, ki je curela iz členkov na rokah naših gorenskih fantov.

Bolj ko naši fantje se pa ponašajo s spomenikom avstralski Tasmanci. Pri tem seveda pozabljajo, da so bili prebivalci mesta Ulverstone nekoč pripravljeni žrtvovati za spomenik samo toliko, da bi prišlo po eno funto na vsakega Ulverstončana ...

Jože Maček.

POIZVEDBA

Ako je komu od čitateljev znano, kje biva FRANC ZALETEL, 32 let tatar, doma iz Dolenjskih Toplic pri Novem mestu, odšel iz Trefflin-

ga v Avstriji v Avstralijo 1949, prosimo, da sporoči njeov naslov na MISLI. Po njem poizvedujejo njegovi zaskrbljeni starši.

SLOVENSKI KLUB V Melbourneu

vabi vse svoje prijatelje

na zabavo pod geslom:

KRESNA NOČ

30. junija 1956 ob 7. zvečer

v Prahran City Hall-u,

Greville St., Prahran.

ODBOR

STANDARD PAKETI

firme

DR. J. KOCE, G.P.O. Box 670, PERTH, W.A.

(prevozní stroški so v cenah že vključeni)

Paket st: 11	1 kg riza Carolina Ardizzone
3 kg kave Minas Ia	0 1/2 kg rozin
1 kg rozin	
1 1/2 kg riza Carolina Ardizzone	35 kg £7.1.11
4 1/2 kg £3.16.9	Paket st: 17
Paket st: 12	10 kg bele moke 00
2 kg kave Santos Ia	10 kg sladkorja kristal
2 kg sladkorja kristal	5 kg riza Carolina Ardizzone
0 1/2 kg popra v zrnju	5 kg spagetti Extra Luso
0 1/2 kg caja Ceylon	1 kg kave Santos Extra Ia
	1 kg rozin
	1 kg mila za pranje
	0 1/2 kg mila za obraz
	0 1/2 kg caja Ceylon
	0 1/2 kg popra v zrnju
	1 kg cokolade mlečne
4 1/2 kg £3.12.4	
Paket st: 13	
1 kg kave Santos Extra Ia	35 kg £8.17.10
5 kg riza Carolina Ardizzone	Paket st: 18
10 kg sladkorja kristal	45 kg bele moke 00
3 kg spagetti (Extra Lusso)	10 kg sladkorja kristal
5 kg bele moke 00	5 kg riza Carolina Ardizzone
0 1/2 kg caja Ceylon	1 kg kave Santos E. Ia
0 1/2 kg popra v zrnju	1 kg rozin
0 1/2 kg rozin	1 kg mila za pranje
	3 kg olja olivnega
25 kg £6.3.8	3 kg svinjske masti Ia
Paket st: 14	0 1/2 kg cokolade
2 kg kave Santos Extra Ia	0 1/2 kg popra v zrnju
10 kg sladkorja kristal	0 1/2 kg caja Ceylon
10 kg bele moke 00	
1 kg rozin	70 kg £13.11.6
1 kg mila za pranje	Paket st: 19
0 1/2 kg kakao	17 kg svinjske masti
0 1/2 kg cokolade mlečne	10 kg sladkorja kristal
	5 kg riza Carolina Ardizzone
25 kg £6.16.0	5 kg spagetti E. Luso
Paket st: 15	1 kg kave Santos Ia
1 kg kave Santos E. Ia	1 kg mila za pranje
10 kg sladkorja kristal	0 1/2 kg cokolade mlečne
5 kg riza Carolina Ardizzone	0 1/2 kg popra v zrnju
1 kg rozin	0 1/2 kg caja Ceylon
1 kg mila za pranje	
0 1/2 kg caja	40 kg £12.18.8
0 1/2 kg popra v zrnju	Paket st: 20
0 1/2 kg toaletnega mila	22 1/2 kg bele moke 00
0 1/2 kg cokolade mlečne	10 kg sladkorja kristal
0 1/2 kg kakao hol	17 kg svinjske masti
	0 1/2 kg kave Santos Extra Ia
25 kg £7.0.0	50 kg £12.9.3
Paket st: 16	
22 1/2 kg bele moke 00	
10 kg sladkorja kristal	
1 kg kave Santos Extra Ia	

K vsakemu standard paketu se lahko doda 3 pare Nylon Dupont Ia nogavic ali Nylon II, ne da bi se kaj povišali stroški prevoza.

Pošiljamo domov tudi denar. Vendar povdarjamo: če hočete svojim domačim pomagati, je bolje, da jim pošljete paket, ker bodo tako prejeli dvakrat več kot bi lahko kupili za prejeti denar.

Ostali Standard paketi so bili objavljeni v januarški številki MISLI
MR. R. OLIP, 44 Victoria St., POTTS POINT, SYDNEY, N.S.W.
MR. M. PERŠIČ, 11 McWhae Road, Ripponlea, Vic.
MR. Z. ROME, 404 Queens Parade, CLIFTON HILL, Vic.

KLJUČ JE DRAG,

Stanovanje ne

Morda imaš tudi ti tako izkušnjo. Ko letaš za stanovanjem, ti skušajo najprej prodati ključ za drag denar. Morda moraš kupiti tudi pohištvo v stanovanju — slabo pohištvo za drag denar. Šele potem se lahko vseliš — ti in tvoja družina ...

Kaj je misliti o takem početju nekaterih avstralskih oddajalcev stanovanj?

Prejeli smo posebno opozorilo od generalnega pravnika (Attorney General), Mr. Downinga. Naroča, da objavimo. Piše, da je tako početje nepostavno in svari zlasti nove naseljence, naj ne gredo na led takim sleparijam.

Mr. Downing priporoča, naj vsakdo, ki naleti na tako ponudbo, dotičnega hišnega gospodarja na-

znani na naslov: Rent Control Office, 18 Loftus St., Sydney.

V pismu Mr. Downinga beremo, da nekateri posestniki hiš, ki so na zgoraj opisani način oddali stanovanja novim naseljencem, svojim najemnikom zabičavajo: Če boš kje povedal, kako sva to reš uredila, bova oba kaznovana. Tebe bodo kaznovali tako, da te bodo poslali, odkoder si prišel ...

Mr. Downing izjavlja, da to ni res. Če si postal žrtev takega sleparja in ga naznaniš, se ti ne bo ni zgodilo, celo svoj denar boš verjetno dobil nazaj.

Vlada hoče tem sleparjem stopiti na prste in prepoveduje prodajati ključe. Pohištvo sicer ni prepovedano prodati ali kupiti, toda le za toliko, kolikor je vredno. Ključ do stanovanja pa mora biti zastoj.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Kulmura: Že nekaj časa mislim na to, da bi podal naslednji predlog: Organizirajmo v Avstraliji slovensko božjo pot! Nekje mora biti slika Marije Pomagaj, ki so jo nesli v procesiji na dan velikega Katoliškega shoda v Sydneyu. Ali se ne bi našla kakšna cerkev, kjer bi lahko ustoličili to Marijino podobo? Od časa do časa bi lahko imeli majhno romanje, da bi se tudi naša mladina navadila naših Marijinih in blagoslovnih pesmi. Kako bi človek rad spet enkrat slišal pesem: Veš, o Marija, in Glasno zapojmo! Sedem let je že minilo, odkar smo te pesmi zadnjič peli v italijanski Kapovi. Peli smo kot nekdaš doma v farni cerkvi. In s solzami v očeh. Da se vrnem k svojemu predlogu! Ali bi se dalo na kaj takega misliti?

—Ivan Šepetauc.

Smithfield: Z velikim zadovoljstvom prejemam to leto povečane MISLI. Veselim se napredka in želim, da Kampanja dobro uspe. Morda v bodočnosti res lahko pridemo do 14dnevnikar. V majski številki pišete, da bomo kmalu prišli do Slovenskega doma, če bomo dovolj požrtvovalni. Po mojem mnenju bo veliko naših ljudi radevolje prispevalo. Začnimo pod geslom: V slogi je moč! Vsi se potrudimo, vsi bomo imeli korist. Veseli me tudi dopis iz North Carltona, ki želi imeti več slik iz naše rojstne domovine. Sem tudi jaz za to in sem pripravljen prispevati slike brezplačno, saj jih imam lepo zalogo. Pozdrav vsem! —Matija Okoren.

Cooma: V majski številki MISLI sem bral dopis, ki slovenskim fantom daje „dobre nauke“. Mi smo baje krivi, ker jih ne pogledamo, da morajo dekleta hoditi s tuje-rodci. Tukaj v Snowy Mountains nas je precejšnje število Slovencev, večinoma samcev. Ni dneva, da se ne bi med seboj pogovarjali o domovini in slovenskih zadevah. Mnogim pri tem vstaja v srcu še ena želja: da bi si mogli ustvariti košček domovine tu v tujini na ta način, da bi ustanovili slovensko družino. Slišimo, da slovenska dekleta še in še prihajajo v Avstralijo. V Sydneyu in Melbourneu se prirejajo slovenske zabave, poleg lista MISLI je to še edino, kar nas druži v Avstraliji. Čeravno smo Slovenci v Snowy Mountains tako daleč, vendar neradi izpustimo te zabave. Ne gremo nanje zato, da bi se napili ali kaj drugega neumnega počeli. Imamo resne namene tudi glede deklet. Pa človeka zaboli, če mu Slovenka zabrusi v obraz: Ljubezen ne pozna narodnosti... Še bolj zaboli, če naletiš na primer na dopis v dnevniku MIRROR v Sydneyu, datum 8. maja 1956, da tri dekleta iz Slovenije žele dopisovati z dobrimi moškimi v svrhu ženitve. Ker narodnost in vera nista omenjeni, Slovenci tu ne vemo, če pridemo v pošte. Vsi delamo napake, pa se tudi iz njih učimo. Ni pa vsaka napaka za pouk in prizanesljivost, so tudi napake, ki jih je treba odločno grajati. Srce me boli, da Slovenci in Slovenke ne moremo

bolje pokazati, kako ljubimo svojo slovensko domovino.—Franc Majcen.

Wollongong: Pristrčno se zahvaljujemo p. Rudolfu za obisk in službo božjo zadnjo nedeljo v aprilu. Bilo je lepo. Meni se je dopadlo in kolikor sem videl na drugih, jih je ganilo, saj kar niso mogli oditi. Tudi udeležba je bila za naše razmere kar dobra. Upajmo in Bog daj, da bi bilo v prihodnje vse še bolj domače in pristrčno. Mislim, da je naš primer v malem dokaz, da se da povsod in zmerom nekaj napraviti, če gremo na delo z dobro voljo in prijateljskim sodelovanjem. Mislim, da je prav, če pride o vseh takih dogodkih kaj v časopis. Saj vsak rad bere kaj iz svojega kraja in iz okolice, kjer živi. Drugim pa dajo taki dopisi pobudo. Kako lepa cerkvena opravila bi lahko imeli v našem sosednjem Sydneyu, na stotine bi jih lahko prišlo. Pa slišimo, da ne gre tako gladko. Verujmo in zaupajmo, da še bo, kar še ni. Še enkrat najlepša hvala! —S. Pevc.

NEW SOUTH WALES

Sydney: Poročili so se: Jože Nemanič in Marija Brne, Stanko Čebokli in Karolina Muha, Stanko Samsa in Marta Pertot. Vsem iskrene čestitke! Mrs. Terezija Lavrenčič (Blacktown) leži doma težko bolna. Miss Lojzka Jug se je po prestani težki operaciji že vrnila na dom in se ji zdravje lepo vrača. Jože Pliberšek se tudi že kar dobri počuti, čeprav še ni zapustil bolnice, ko to pišemo. Peter Bizjan je tudi dobro prestal (četrti!) operacijo. Bog vrni zdravje vsem! —Kroničar.

Canberra: Poročila sta se pri nas v začetku maja Franci Bresnik z gdično Jožico Habor in Franc Žičkar iz Wollongonga z gdično Štefko Habor. Iskrene čestitke! —Pričujoč.

VICTORIA

Melbourne: Srečal sem Slovenca, ki je imel v roki sovenski časopis MISLI. Vprašal sem ga, kje se dobi. Takoj mi je dal vse potrebne informacije. Šel sem domov, se takoj vsedel, napisal pismo in priložil eno funto za naročnino. Kmalu bo to pisanje na poti do Vas. Upam, da bom list prejel v najkrajšem času. Zelo sem ponosen na to, da imamo Slovenci tudi v Avstraliji svoje glasilo. Le naj bodo MISLI naša demokratična vez. Želim veliko uspeha. —Pavel Rupnik.

Dookie: Neprijetna pomota se mi je vrinila v poročilo o našem arhitektu Mejaču in njegovem spomeniku padlim vojakom. Spomenik namreč ne stoji v Hobartu, ampak v Ulverstonu. Visok je 85 čevljev in klesali so ga šest mesecev — sami Slovenci. Nagovarjal sem g. Mejača, naj napiše članek o nastajanju spomenika. To bi zanimalo najširšo plast naroda. Rekel mi je: Imeli smo vsi krvave roke, pa ohranili smo dobro voljo do zadnjega, še peli smo vmes. Mimogrede naj omenim druga dela, ki jih je izvršil arhitekt Mejač: Križev pot, ki je bil poslan na škotsko razstavo; nagrobni spo-

menik pok. Viktorju Potočniku — ta spomenik predstavlja Potočnika z orodjem v roki. Vaza nad grobom je izklesana iz skale in na njej je upodobljena naša očnica (planika, Edelweiss). O vsem tem mi je g. Mejač obljubil podrobnejše poročilo. Naj še dostavim, da je Mejač delal izpite tudi na melbournski univerzi in dobil degree „of Master Architect“. Ko je Tasmanijo obiskala kraljeva dvojica iz Anglije, se je tudi zanimala za ta spomenik in se dala slikati ob njem. Mejač je dobil vest, da bo dobil naslov: Royal Architect. (Iskrene čestitke nas vseh! —Ur.) —Jože Maček.

Melbourne: Naši fantje zopet korajžno vadijo pod večšo roko pevovodje g. Vlada Trampuža in vabijo vse, ki jim je slovenska pesem pri srcu, naj se jim pridružijo in pomnože njihove vrste. Upamo, da bomo njihovo ubrano pesem kaj kmalu slišali o priliki kakšnega javnega nastopa. Vztrajnim fantom, ki jih melbournske razdalje ne motijo in se vaj redno udeležujejo, izrekamo za njihovo navdušenje polno priznanje. Pevske vaje so vsako nedeljo popoldne ob 3. uri v poslopju kina „Savoy“, Russell Street, City. —„VESTNIK.“

Melbourne: Poročili so se Ludvik Rauh in Bruna Brišček, Ante Trošič in Marija Nada Sosič, Emil Ferbežan in Milka Čuk, Alojzij Vučko in Lojzka Mlinar, Zvonko Špevan in Ivanka Ludvik. Čestitamo! —Stanko Zabrejšek je težko bolan in bo verjetno moral še enkrat na operacijo hrbtenice. —Kroničar.

SOUTH AUSTRALIA

Woodville: Oglašam se v imenu tukajšnjih fantov, čeprav nisem posebej pooblaščen, vendar mislim, da mi nihče ne bo zameril. Dolgčas nam je, ker ne pride v naše kraje nič naših zalih deklet. Prihajajo k nam vesti, da so vzhodne države dobro založene z njimi. Posebno menda N.S.W. in Victoria. V naši Južni Avstraliji pa ne more priti do nobene ohceti, ko vse tam obdržite. Domenimo se za kakšen eksport, saj smo tu pripravljeni plačati uvozno carino. Jaz bom tu kmalu že sedem let, pa vsa ta leta nisem videl, da bi kaj deklet prišlo v naše kraje. In smo kakor vpijoči v puščavi, kjer le samec samcu vrat davi. Zato se oglašam z verzi in poleg kampanje za MISLI (pošiljam namreč naročnino kar za dve leti) napravljam drugo:

To fantovska naj bo kampanja iz Južne te Avstralije:

Tu iščemo deklishega poznanja! Franc Dežman, 45 York Place,

Woodville, S.A.

Waikerie: Prvič sem prejel list MISLI in sem kar hvaležen zanj. List je čeden in hočem ostati naročnik. Želim veliko uspeha v kampanji, da bi dobro uspela. Vdani Danijel Bratina.

Adelaide: Sem brala v listu Ave Maria o Stanku Mašiču. Gotovo

je to oni, ki je bil z nami v kampu v Italiji. Dosti mi je pomagal v sili. Doma je iz Ljubljane. Sem mu še zmerom hvaležna in me jako veseli, da je še živ. Če kaj pišete v Ameriko, ga pozdravite, in oglasi naj se kaj, če je mogoče. —Marta Jakša, 13 Acacia Ave., Glenelg, S.A.

QUEENSLAND

North P.O.: Naročate, naj pošljemo novih naročnikov. Nekaj vam bom povedal na uho. Če bi MISLI objavljale rezultate konjskih dirk, bi kmalu imeli več naročnikov. Tako se pa naši fantje širom Avstralije ne zanimajo za MISLI. (Fantje, kaj ga pokate? —Ur.) Tudi je res, da se selimo iz kraja v kraj kot lastovke, naslove pa pustimo pri MISLIH stare, če če jih sploh imate. To je vse graje vredno in je upanje, da se bomo vsaj v tej reči poboljšali. Počasi pa že tudi glede rednega plačevanja naročnine. Le še nas primite za našo nemarnost, obupati pa nad nami ni treba. Pozdravlja Mirko.

Injune: Vesel sem bil poslanega molitvenika z velikimi črkami. Nisem mislil, da imate take, zato ste me zares iznenadili. To je za moje oči kot nalašč. Teže sem bral Ave Maria Koledar, vendar je tudi šlo. Saj je moralo iti, ko sem videl članek o Ptujski gori. Nisem odložil, dokler nisem prišel do konca. Zakaj? Sem doma blizu Ptujске gore. Z našega dvorišča se je videlo naravnost tja gor, seveda sem pa bil tudi sam nešteto krat na Gori. Da, lepo je bilo, nepopisno lepo, samo ne vem, če je tako tudi še sedaj, ko drugačni ljudje gospodarijo v naši rojstni domovini. —John Jerenko.

IZ UREDNIŠTVA: Kakor smo veseli vseh teh lepih in zanimivih dopisov, pa zelo pogrešamo poročil o delovanju klubov v Melbourneu, Brisbanu, Geelongu. Slišimo, da se gibljejo, da po možnosti delajo, le k temu jih ni pripraviti, da bi kaj napisali za objavo v MISLIH. Ali smemo upati, da no nadalje kaj bolje?

ČE STE SE PRESELILI,

sporočite na naslov MISLI

spremembo takole:

Moj stari naslov.....

Moj novi naslov.....

Moje ime (krstno in družinsko).....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

Iz pisarne Slov. duhovnika

NAŠA MOČ

„Ljudje smo neodvisni od diktatorjev samo zato, ker smo odvisni od Boga“. Te besede ameriškega škofa Sheena so mi dale tolažilni odgovor na pogostna razmišljanja o naši narodni usodi, o usodi majhnega naroda sredi velikih pohlepnihih sosedov, o usodi naroda, ki je vse tvegal v boju proti komunizmu, pa so ga potem drugi izdali istemu komunizmu, o usodi naroda, ki živi na skoraj najbolj strateškem delu Evrope v grozeči atomski vojni.

Naša rešitev pred poginom, naša moč proti sosedom, naša neodvisnost od diktatorjev je torej v odvisnosti od Boga.

Oglejmo si nekoliko to odvisnost!

Na več načinov moremo priznavati odvisnost od Boga. Eden najsplošnejših načinov je, da izpolnjujemo božje in naravne zakone. Drugi, nekoliko konkretniji, bi bil izvajanje katoliške zakonodaje v kulturnem, gospodarskem, socialnem in političnem življenju naroda. Toda obstoji še neka druga odvisnost od Boga, ki je vse bolj intimnega značaja, toda neprecenljive vrednosti in silnega odmeva v vsem dejanju in nehanju narodov: Molitev javnega in vsakega delavca. To je najlepša in najkoristnejša odvisnost: priznati svojo nemoč in prositi božje pomoči.

Nekaj zgledov:

Osrednja osebnost naših dni, predsednik Eisenhower, je neposredno pred začetkom konference na Bermudih vstopil v neko cerkev in prosil Boga za razsvetljenje. Prisostvoval je tudi božji službi v raznih cerkvah v Washingtonu in drugod v spremstvu mnogih visokih državnih funkcionarjev, pravnikov in diplomatov.

Lepa zgleda javnih delavcev, ki z molitvijo priznavajo odvisnost od Boga, sta tudi bivši francoski zunanji minister Schuman in bivši ameriški delavski minister Durkin.

„Duhovno življenje“, verski tednik v Argentini, je lansko leto objavljalo lepe članke o takih močeh. Zaključilo je eno svojih razprav z željo, da bi tudi Slovenci imeli veliko takih delavcev v javnem in privatnem življenju.

Prepričan sem, da jih imamo. Toda še več je takih, ki čutijo potrebo po obilnejši molitvi, pa ne najdejo časa zanjo. Tem dve besedi v tolažbo.

Predvsem naj pribijem, da kljub vsej zaposlenosti vedno lahko najdemo dva trenutka vsak dan za kratek pogovor z Bogom. Zjutraj mu darujemo vse trude in delo dneva, zvečer pa se mu zahvalimo za ves dan. To lahko storimo v avtobusu ali na vlaku med vožnjo na delo in z dela.

Kaj pa med dnevom? Med dnevom molimo z našim delom in znojem, kajti če drži staro geslo „moli in delaj“, velja tudi novejša, ki pravi: delo naj bo molitev! Tako molitev imenujejo nekateri bogoslovci — življenjsko molitev.

To je molitev, ki nam vzame nobenega časa, ker delo spreminjamo v molitev. Tisto delo, ki smo ga zjutraj s kratko mislijo na Boga posvetili in ki ga med samim delom ponovno posvečujemo z bežno mislijo na jutranje darovanje.

Ko bodo vsi naši javni in zasebni delavci tako priznavali odvisnost od Boga, tedaj bo božji blagoslov obilno rosil na njih napore, na naše ustanove in na ves naš narod doma in po svetu. In če se njim pridružimo v molitvi vsi drugi Slovenci, ki morda nismo delavskega stanu, smemo upati, da Bog ne bo dopustil izkrevati našega naroda, ampak mu bo dal doživeti rešitev, razmah in procvit bodoče stanovsko urejene Slovenije.

(Po članku v „Družabni Pravdi“, ki ga je napisal Zupan Janez iz Bolivije.)

SYDNEY!

Prihodnja slovenska služba božja z mašo in pridigo bo zopet v

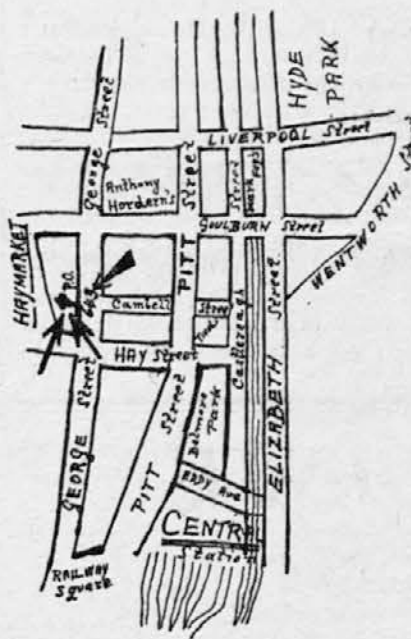
nedeljo 10. junija (druga v mesecu!) ob pol enajstih kot po navadi.

Pred mašo priložnost za spoved.

V spodnji cerkvi sv. Patricka na Grosvenor cesti blizu postaje Vynyard. Odločite se že vendar, da boste prihajali v večjem številu in polagoma cerkev napolnili. Ker je vedno toliko ovir za organiziranje pevskega zbora, bi želeli počasi uvesti ljudsko petje. Vsaj mislimo že na to.

V BLACKTOWNU je pa ob isti uri slovenska služba božja vsako prvo nedeljo v mesecu, prihodnjič 3. junija. Ker mnogi greste ob nedeljah v Blacktown na obiske k rojakom, zdržite to z udeležbo pri slovenski službi božji.

SAMO SPOVEDOVANJE je še zmerom vsako soboto pred prvo nedeljo v mesecu od 4-5 v kapelici Naše Ljube Gospe na George cesti v mestu. Za one, ki še ne vedo, kje je to, ponovno priobčujemo sliko tistega dela Sydneya.

KNJIGE!

ZBORNICA za leto 1956 iz Argentine imamo še nekaj izvodov na roki. Smo že večkrat povedali, kako vredna knjiga je to. Stane samo en funt, za poštino priložite znamko en šiling.

SOCIOLOGIJE je še veliko izvodov na roki. Prav za prav se je komaj še kdo pozanimal zanjo. In vendar je to knjiga, ki je vzbudila povsod ogromno pozornost, zlasti drugi zvezek. Je sicer resno branje, pa nikakor ne preučeno. Sezite po njej! Prvi zvezek stane en funt, drugi funt in pol, oba skupaj pa samo dva funta. Za poštino posebej znamka za en šiling.

LJUDJE — zbirka lepih povesti Narteja Velikonje. Debela knjiga, stane en funt, za poštino znamka za en šiling.

AVE MARIA KOLEDAR iz Amerike, poln zanimivega branja, stane 10 šilingov.

AVE MARIA mesečnik, nad vse lep list iz Amerike, stane za vse leto funt in pol, imamo na roki še vse letošnje številke in list pošljamo od tu.

KNJIŽNI DAR družbe sv. Mohorja v Celovcu se še dobi za letos pri g. dr. Mikuli v Perthu. Naslov je bil že večkrat objavljen in ga imate tudi v Koledarčku.

SEZNAM IN CENIK raznih drugih knjig, ki jih imamo v zalogi, lahko dobite pri nas brezplačno, samo sporočite željo, pa vam ga pošljemo.

Ženska je bila res že vsa iz sebe. Pa ji ni bilo zameriti.

„Še znorela bom, boste videli! Le po kaj nas spravljajo v to zakleto deželo, ko nimajo strehe za nas! Po ves dan tekam okoli po mestu in predmestjih, ves denar izmečem za ta pota, da že skoraj nimamo kaj jesti, pa nič in nič! Kar na cesto bom znesla svoje cunje, ko me sedanji gospodar vrže ven z možem in otrokoma, pa bom vsem kar na pločniku postlala. Potem naj pa policija naredi z nami, kar se ji zdi prav.“

Je res nepopisna bridkost to. Ne dobiš in ne dobiš stanovanja, če imaš družino, pa obrni narobe vse hiše drugo za drugo in se še sam postavi na glavo.

„Dva otroka imate! Kaj pa mislite vendar? Mi hočemo imeti v hiši mir in ne damo stanovanja, da bi nam otroci delali škodo! Poročen par brez otrok pa takoj vzamemo...“

Kjerkoli je potrkala, povsod so ji enako odgovarjali.

Razvnela se je:

ŠE VEČJA BRIDKOST

(Premišljevanje.)

„Ali Avstralci otroci kar po petnajst let stari cepajo iz neba? Ali jih nalove kar odraslih iz morja, ko se hodijo valjat po tistih svojih neskončnih beachih? Tako brezsrčnih ljudi kot so Avstralci nisem srečala nikjer na svetu!“

Bridkost, da ne veš, kaj bi odgovoril. Tuhtala je vase nekaj časa, potem se je še bolj razhudila:

„Pa kaj pravim, saj ne trkam samo pri Avstralcih. Precej naših ljudi ima že svoje hiše. Najbolj me boli, da so tudi naši že čisto po avstralsko udarjeni. Je vseeno, ali poskusim pri tujcu ali pri domačinu, povsod me brez mehkobe odpravijo in kažejo naprej. Ali je res tak greh, če imata mož in žena kakšnega otroka...“

Zamislila se je, sključila se sama vase. Bilo je videti, da jo bo zmagala ginjenost in bo bridko zaihtela.

Saj bi človek mislil, da ji drugega ne kaže. Zastonj ugibaš, kako bi ji pomagal, kako bi zarjul med ljudi in jim dopovedal, kako napak ravna. Čisto onemogel ždiš pred nesrečno materjo in ne najdeš besede tolažbe. Tak je svet in vse tvoje razmišljanje se razbije ob razmerah, ki jim pri najboljši volji ne moreš biti kos.

Prepričan si, da si doživel vrhunec bridkosti in kot z verigami zvezan stojiš pred njo.

Naenkrat se žena zravna, potegne z dlanmi preko oči, jih stisne v pesti in se ojunaja:

„Ah, ne bom se kisala, ne! Bo že kako, saj je še zmerom bilo. Pretolkli se bomo, tudi drugi so se. Naj le tepe življenje! Naj mi bo iti skozi ogenj in vodo, tudi mi se bomo nekoč dokopali do svoje strehe. Nikomur ne bomo delali napotja. Bomo se, naj velja, kar

hoče...“

Čutil sem se olajšanega. Brez moje tolažbe je od nekdaj iz ženske vstala moč, ki je omilila napetost njej in meni. Hvala ti, ljubi Bog, sem vzdihnil na tistem, da si ji dal moč, ki zaenkrat od drugod ne more priti!

Ali ženska je nadaljevala in še bolj stisnila pesti:

„Ampak to vam rečem, ko bomo mi pod lastno streho, naj le skuša kdo potrkati pri nas! Tudi če bo naša hiša tako velika, da bomo imeli vsak svojo sobo in jih bo nekaj še praznih ostalo, ne bo ga na svetu človeka, da bi se mi kaj stisnili zavoljo njega. Če so vsi tako umazani, bomo pokazali, da znamo mi biti še bolj! Vidim, da v današnjem svetu prideš naprej samo, če imaš krepke komolce in če misliš edino sam nase. Zob za zob, prav tako bomo mi delali...“

Stisnilo me je. Začutil sem, da šele zdaj stojim pred največjo bridkostjo. Kako naj se človeška družba popravi, če poedinci takole snujejo njeno bodočnost? — P.B.A.

Izpod Triglava

MLADEGA RODU komunisti kar ne morejo osvojiti s svojimi nauki. O tem vedo iz Slovenije več in več povedati. Komunisti to sami spoznajo, zato skušajo pomnožiti napore za socialistično prevzgojo mladine. Glavno vlogo pri tem delu bi morala imeti partija. Javna tajnost pa je, da partija davno ni več, kar je bila. Ne predstavlja več skupine do skrajnosti fanatičnih in za vse žrtve voljnih ljudi. Trdijo, da je partija postala zatočišče delomrznežev in takih, ki jim gre zgolj za oblast. Partija ne vleče več, nima vpliva na ljudske množice, le zato se drži, ker ima v rokah oblast in s silo obvlada javno življenje. Največji komunistični idealisti so partijo že zapustili ali so bili iz nje izključeni. Postali so godrnjači in reakcionarci...

ŠTIRINAJST TISOČ ZVONOV je dala laška vlada uliti za cerkve, ki so jih med vojno izgubile. Tudi slovenske cerkve zdaj dobivajo zvonove nazaj. Lahko bi jih dobile tudi cerkve, ki so zdaj pod Jugoslavijo, pa med vojno še niso bile. Titovina pa zvonov ne dovoli uvažati. Trdijo, da so za nekatere teh cerkva zvonovi že uliti, pa čakajo v Gorici na dovoljenje, da bi smeli čez mejo. Tu imamo zopet lep kos „verske svobode“, ki daje vlada v Titovini.

DRUŽBA SV. MOHORJA V CELJU je menda res že obsojena na pogin. Na ukaz od zgoraj se je morala prekrstiti v „Založniško podjetje Mohorjeve družbe v Ce-

lju“. Tako so svetnika Mohorja spremenili v navadnega človeškega Mohorja. Pa to ni še vse. Poročali smo že, kako je s knjigami. Odnikoder jih ni za leto 1956. Koledar, ki je skoraj sam samcat izšel pravočasno, je pa letos čisto komunistično usmerjen. Očividno leze oblasti nekam, da bi si izmole doval še par let življenja. Ljudem se to gnusi in soglašajo z izjavo nekoga, ki je izjavil: To prilizovanje je nevedno tako častitljive organizacije. Naj bi rajši poginila častno, pa se ne skušala držati pri bornem življenju s takimi siromašnimi bergljami...

MARIJ KOGOJ, odličen slovenski skladatelj, je pozimi umrl v Ljubljani. Tam so ga tudi pokopali. Bil je tržaški rojak, šolal se je pa v Gorici, v glasbi se je izobrazil na Dunaju. Pozneje je živel v Ljubljani in s svojimi čudovitimi skladbami spet in spet očaral glasbo ljubeče rojake. Le žal, da je kmalu zbolel, izgubil ves spomin in tako živel do svoje smrti. Dočakal je 61 let starosti.

NA JESENICAH je podjetje „Ribnik-Export“, ki se je bavilo z izvažanjem ptic pevk iz Slovenije v tujino, baje največ v severozapadno Evropo. Sredi zime so videli ljudje na Jesenicah polne kletke žalostnih ptičic, ki so bile pripravljene za izvoz. Veliko trpljenje ptičic je bilo očividno. Ni pa bilo videti odpora s strani publike, dokler ni dr. Angela Piskernik poslala o tem dopisa v neki ljubljanski dnevnik. Njen dopis je izzval vrsto nadalj-

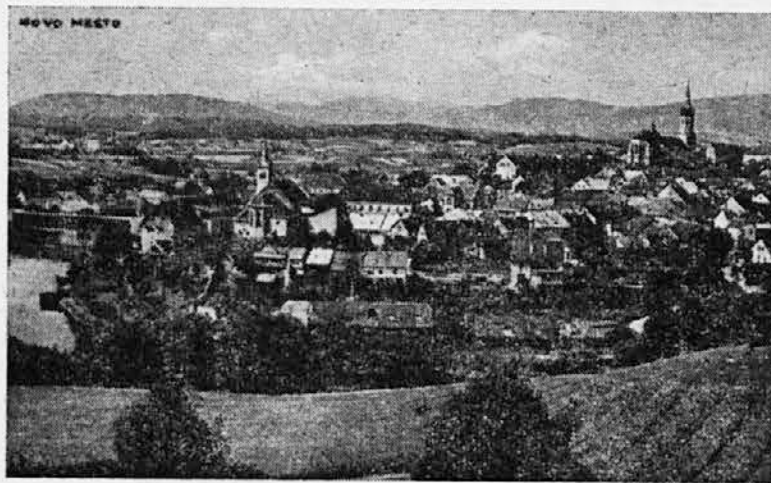
njih, ki so ostro obsojali to barbarsko početje. Končno je baje oblast prepovedala izvoz ptic pevk in zagrozila s kaznijo vsem, ki bi lovili ptice za tako umazani dobiček.

MARTINA KRPANA, dramatičnizačijo Levstikove povesti, spet igrajo v Sloveniji. Ni pa sedanja igra v smislu znane „Krpanske kobile“ po Goverkarju. Nekdo je popolnoma na novo stvar dramatiziral in je baje igra na splošno dobra. Zanimivo pa je, da je neki kritik v Slov. Poročevalcu, ki je ocenil igro na podlagi igranja v Šiški, pogrjal vsaj eno reč z naslednjimi besedami: Primerjanje Martina Krpana s partizani je čisto iz trte izvito in do kraja napačno...

NA GORIŠKEM je okrog 1000 lovcev, ki so včlanjeni v 44 lovskih družinah. Statistika kaže, da so v lovskem letu 1955-56 ustrelili enega jelena in eno staro košuto, 41 gamsov in 22 samic, 186 srnjakov, 226 srn, 4263 divjih zajcev, nad 600 fazanov, 340 jerebic, 91 skalnih

jerebov, 9 divjih petelinov in 9 ruševcev. Postrelili so pa tudi 341 lisic, 285 raznih ujed, 190 jazbecov, 41 kun, 28 dihurjev, 21 divjih prašičev, 7 divjih mačk, pa tudi nad 1200 domačih, ki so delale škodo po lovskih revirjih. Padlo je tudi nad 400 domačih psov in nad 2700 vran...

V LOŠKEM POTOKU je bilo lani 185 članov Prešernove družbe, ki naj polagoma — po načrtu komunistov — spodrine Družbo sv. Mohorja. Tako visoko število je bilo „zasluga“ učiteljice Mete Lesarjeve. Ker pa menda sirota naslednje leto ni mogla hoditi od hiše do hiše, je padlo število v enem letu na 85. Ljudje se niso toliko navdušili za te knjige, da bi jih naročali sami od sebe. In čeprav so zdaj na delu v Loškem potoku številni „prosvetni delavci“, nikakor ne morejo spraviti skupaj še ostalih 100 naročnikov. Tako toži in jamra neki ljubljanski dnevnik...

Novo mesto, prestolnica Dolenjske.

V SMRLINJU

NARTE VELIKONJA

I.

Kot suhi konjski hrbet se dvigajo gore nad dolino spredaj in še višji konjski hrbet, poraščen in nagrban, varuje dolino zadaj. Če pravim dolina, to ni res, to je kraška planota, razjedena in razdolbena s hrbti in jamami in okroglicami. Kraj naše povesti, ki se mu pravi Smrlinje.

Tu vidi sosed sosedu le takrat, ko se ž njim krega zaradi koz, ki so ušle čez zid, govori prijazno le, ko ga prosi za pogrebca, orača ali botra in obgovoriti se morata le ob nedeljah, ko gresta v cerkev ali pa slučajno med tednom kopljeta ob obmejnem obronku. Kajti hiše so se razbežale po osredkih in mejicah in sosed ima do sosedu v najbližjem primeru dober streljaj. Zdi se, da je tudi Bog pozabil za vse bajte v kraju. Samo potovka, ki maslo kupuje, tu fifek, tam fifek, le ta obere kraj v štirih dneh.

Toda ljudje imajo domišljijo razvito: župan na primer, ki ima dve kravi v hlevu in v rebri devet koz, pravi, da je bogat.

V ta kraj drži iz doline trikrat okoli pobočij zavita cesta s tremi tuneli skozi apneno školje; cesta je kovačem v dolini neobhodno potrebna in velika dobrota: vsak tretji voznik, ki vozi po teh škripljajh, stre kolo. Peto kolo pa je voznikom dobrota. A reci Smrlinju, da ti je potreben kot peto kolo, pa ti ne gre za botra, temveč k sodniku.

V oktobrski noči — luči so žarele skozi meglo kot široki meseci — se je sklanjala nad črno stvarjo v jarku ob cesti črna postava.

„To ni panj!“ je rekla, ko je otipala stvar. „To je človek, Bog ve, kakšen človek?“ je ugibala in vrgla sveženj na tla. „Ali je bolan ali je pijan: živ je še.“

Zasvetilo se je in žveplenka je osvetila dva obraza. Obraz, ki se je pripogibal, je bil začuden obraz fanta. Na tleh je ležal neobrit in pijan obraz moža. Videlo se je, da so se noge spuntale in oči brez povelja zaprle k spanju. Fant je spoznal Zvirka.

„Hej, stric!“

Stric se je nekoliko zganil in spal naprej.

Fant je sunil drugič, da se je stric obrnil na obraz, nato v polsnu zagodrnjal:

„Kar mir!“

„Nak!“ je rekel fant in sunil pijanca v tretje. Ta je odprl oči in jih takoj zaprl, ker ga je ščemela svetloba.

„Vstanite!“

Trepalnice so se odprle; pijani stric se je topo zazrl v fanta.

„Kaj smrkočeš, fant!“ je povelil v ustih in hotel vstati. „Ne tišči me! Čemu me tiščiš nazaj, fant?“ se je pijanec jezil, ko ga je fant dvigal pokonci.

„Pojdiva naprej!“

„Kdo? Kaj pojdiva; kadar sam hočem, prsalo ti!“

„Saj nič ne pravim!“ je dejal fant, ki je nekoliko jecljal. „Jaz pra-pravim, da je mrz!“

„He-hop!“ je dejal pijanec in se dvignil na noge. „No, vidiš, ali nisem dejal!“ — Še preden je izgovoril, je že bil zopet na tleh.

„Ali nisem rekel; ne tlači me. Če ne pomagaš, vsaj pusti!“ Sedel je na cesti in trdil: „Ti pojdi, jaz lahko počakam, če hočem, ali pa pojdem. In če misliš, do sem pijan, sem pijan. Vražja cesta! Pusti nogo vendar.“

Fant ga je dvignil in prijel pod pazduho; noge se mu ni dotaknil. „Tak pusti nogo, saperment! Fant, zakaj me tlačiš nazaj!“

Fant ga je spustil; pijanec se je opotekel in padel čez cesto.

„Posveti vendar, da vidim, kaj je in kako. V temi še trezen ni varen, pa jaz, jaz sem se opil za nebeško glorio. Kaj misliš, kaj?“

Ko se je vzpel, je začel šepati na desni nogi. Njegova senca je pošastno kinkala na oseki in glas mu je vreščal.

Fant se je ujezil. Deveta ura je bila, megla se je gostila in naletavala je pišota. Preko grebenov je vlekla zastava.

„Pojdite; tako ne sme-mete ostati.“

„Ej, mari se zdi, fant, da me boli noga, sam vrag me je vrgel. Priži vendar, da pogledava.“

Ogledala sta nogo, ki jo je pokazal pijani stric. Hlači ni bilo treba odvihovati, bile so preparane od kolen do pete. Noga je bila otekla in koža na kolenu vsa odrta.

„Ali nisem dejal, fant, da me ne meči po cesti? Vražja cesta, kakšna je!“

Bolečina je vplivala na njegovo pijanost in ga treznila, toda tembolj je rasel občutek bolečine. Ozrl se je na fanta in sta šla počasi dober streljaj. Nato se je pijanec razjezil in sedel na zid.

„Tako ni nič, samo še huje je. Ko bi ti ne bil tako neusmiljeno

KAMPANJA — KAKO?

Ko smo v prvi letošnji številki razglasili VELIKO KAMPANJO, nam je nekdo iz Victorije poslal nagajivo pesem, ki med drugim tako-le poje:

In dali so nam spet na znanje
(kot stokrat že) še to vprašanje:
So MISLI nam zares potrebne?
In pesmi pojejo pogrebne
o listu, ki mu bo umreti,
če mu ne bo uspelo žeti
od tisoč bralcev naročnine,
še preden mescev šest nam
mine.

Iz tega vidimo, da je bilo, ka-li,
že stokrat vrženo v svet vprašanje:
Ali so nam MISLI potrebne?

Ker je neimenovani pesnik tega
vprašanja sit, bi človek mislil, da

je bil tudi odgovor že stokrat dan
in objavljen.

Morda je bil. To se pravi, ta
ali oni je že stokrat odgovoril z
besedico: DA!

Mi smo že zapisali, da tak odgo-
vor ne zadostuje. Zdaj dostavlja-
mo:

Čeprav oglasi se jih sto:
MISLI potrebne nam so —
to ne zadostuje. Na golo besedico
„da“ vam nobena tiskarna ne bo
tiskala lista. Tam hočejo funtov,
ne besed, zato samo funti, ki po-
menijo naročnino, lahko odgovore
na „stokrat“ postavljeno vpraša-
nje.

Zdaj gremo že v šesti mesec
kampa, pa moramo radi ali ne-

radi sporočiti nagajivemu pesniku
in vsej javnosti, da še zmerom ni-
mamo točnega odgovora. Tudi še
ne vemo, če bo šesti mesec odločil
ali ne. Res je, „pogrebne pesmi“
še ne mislimo zapeti, dokaz za to
je pričujoča številka. Toda tudi
„življenjske“ še nismo začeli zla-
gati . . .

Sploh bomo rajši čakali, da jo
namesto nas nekoč zapoje nagajivi
pesnik iz Victorije. V šestem mese-
cu kampa hitite s pošiljanjem
naročnine, da se bo našemu pesni-
ku čimprej sprožila žilica in nam
bo poslal težko pričakovano pesem
a garantirano življenju MISLI—
na osmih straneh!

Uspeh kampa se pa z dnem
20. maja v odstotkih da tako-le
označiti:

N.S.W.	45%
Victoria	34%
S. Austr.	12%
Queensland	5%
West Austr.	3%
Ostali kraji	1%

N.S.W. je najbolj napredoval od
zadnjic, zato so nekatere druge
države na videz nazadovale. Hi-
tite, da vas NSW do konca ne pot-
lači!

Kampa pisma so vas prosila,
da vsaj do konca junija g o t o v o
poravnate naročnino.

**ODLOČILNI MESEC JE ZDAJ
TU!!!**

TISKOVNI SKLAD

V sklad MISLI so poleg naročni-
ne (naročnina se ne objavlja) daro-
vali: Vladimir Nanos — £25-0-0;
Boris in Janez Šajn £5-0-0; Martin
Adamič, Janez Ambrožič, Rudi
Baranowski, Franc Bergoč, Anton
Brne, Florjan Falež, Franc Flajnik,
Ivan Gerlec, Maks Hartman, Frani
Ižanc, Viktor Javernih, Anton Je-
senko, Adam Klančič, Jože Kranjc,
Marjan Lavko, Ferdo Leban, Lud-
vik Lumbar, Vincenc Maurič, prof.

Josip Medven, Dr. Emil Miglič,
Anton Miklič, Vitomir Miletič,
Milena Pernič, Ludvik Pirnat, Ana
Samsa, Stanko Samsa, Luka Schat-
ter, Simon Škorc, Ivan Slavec,
Anton Stukely, Franc Šumi, Anto-
nija Truskinger, Ivan Urh, Aleks
Žakelj, Alojz Žbogar, Jože Zigi-
mund — vsak po £1-0-0; Danijel
Bratina, Viktor Čar, Anton Češko,
Jožef Gorup, Franc Horvath, Vida
Hrdlicka, Vlado Jelerič, Ivan
Klun, Alojzij Kofol, Karel Lev-
stek, Ivanka Student, Marica Tav-

čar, Marija Vadjal, Anton Vekar,
Anton Volk — vsak po 10/- šilin-
gov in Adolf Rosani 5/- šilingov.
Vsem prisrčna zahvala!

Ivan Stanjko, NSW.
Alojz Stopar, NSW.
Dubrovič Alfonz, Vic.

PROSIMO točne naslove:

Anton Irgel, Vic.
Milan Makovec, Vic.
Viktor Marlo, Tas.
Franc Zagoda, NSW.
Franc Gobec, NSW.
Cvetka Križman, NSW.

NAŠA NOVA POVEST

Z današnjo številko pričnemo
povez izpod peresa Narteja Veli-
konje. Povez se vrši na Krasu po
končani prvi svetovni vojni. Iz-
hajala bo verjetno do konca le-
tošnjega leta. Upamo, da jo boste
prav tako radi brali kot Tavčarje-
vo Cvetje v jeseni.—Ur.

neroden. In pa žejen sem." Naletavalo je vedno močnejše. Fant je
čutil, da mu je premočilo že na hrbtu. Zajel mu je v klobuk vode
v školjavnici in pijanec je popil v globokih požirkih.

„Al!“ si je oddahnil. „Ti si dober dečko! In kakor je meni ime
Zvirk, ti si dober dečko. Kaj meni pomaga, če si ti dober dečko, če
jaz ne morem s teboj. Presneta noga! In pa da se ga tako navlečem!“

„Pripravite se; četrte ure vas lahko nesem.“

Pijani stric je ves ginjen padel fantu okoli vratu.

„O, ti dečko, kako si ti dober fant!“

„Saj ni da-daleč!“ je fant menil ves v zadregi.

Opital je pijano breme; na hrbtu je postal stric Zvirk zgovoren.

Po cesti skozi meglo je šla čudna prikazen dveh glav na enih nogah.

„Haha,“ se je smejal, „haha, kako se jima bo dobro zdelo, od
smeha bosta jokala, fant.“

„Kdo?“ je vprašal.

„Kdo? — Kdo naj se smeje? Moro in Polonca, posebno Moro. Kdo
je še kdaj videl, da pijanca prineso na hrbtu domov. Moro me bo po
rami potrepal in rekel: „Daj, Polonca, vina in kruha, pogrni očetu ob
peči, da bo spal.“ In dala bo in pogrnila bo. In rekel bom: „Še fantu
daj, ki me je pobral kot usmiljeni Samaritan.“ — Pa še živinčeta nimaš.
Kako ti je ime, fant?“

„Fi-filip sem!“

„Lipe, Lipe! „Daj Lipetu, Polonca,“ bom rekel. — In na svatbo
te povabi, ko se poroči.“

„Kdo se poroči?“ je naglo vprašal in začutil na licih kri.

„Kdo se poroči! — Ti, fant, si trapast, rečem ti. Dva možka ne,
dve babnici tudi ne. Moro in Polonca, bratec moj!“

„Moro in Polonca!“ je ponovil fant tiho in skrčil pesti. „Kdaj pa?“

„Kdaj? V kratkem. Moro ima oko zanjo, Polonca je deklina kot
naslikana. V kratkem pravim.“

Mlasknil je z jezikom v znamenje, da je neznansko zadovoljen.

Skušal je zavijati fantovsko pesem, pa je prenehal.

„Zdaj vem, zakaj ni pisal!“ je zaključila spodnja glava čudne
prikazni. Ko sta zavila s ceste v klanec skozi smrekov gozdič, je polo-
žil pijanca na deblo, ki je ležalo ob poti.

„Ali misli tudi Polonca na to?“

„Na kaj?“ se je vzdramil pijanec iz svojih prijetnih premišljevanj.

„Na Mora?“

S prikritim srdom je spregovoril in stopil blizu Zvirka, da je čutil
vso težko vinsko sapo iz njegovih ust.

„I kajpak, bratec; seveda misli!“ je trdil Zvirk. „Zakaj bi ne mislila.
Moro ima krčmo in les gre. Moro ima lire . . . Moro ima . . . Saj veš,

kaj ima še vse ta bogati Talijan. In kaj naj branim, če ga Polonca
mara. Ali naj jo dam bajtarju, ki ima toliko kakor jaz. Ali pa Grav-
narjevemu Lipetu, ki nima toliko, da bi zamašil škrobo v zobu. Pravijo,
da je priden, pa kaj pomaga, da je priden. Dve kozi ima, dve kokoši,
dve glavi zelja. Otrok je že dovolj pri hiši. Bajta je kakor poveznjen
koš. In kam naj jo Lipe spravi potem?“

Fant je stisnil roki v žep in se obrnil.

„Z Bogom!“

Odšel je po klancu navzdol proti vasi in pustil Zvirka samega na
deblu.

„Hej, fant, počakaj in pomagaj mi! Ti si res trapasti Lipe. O,
saj si ti Lipe, presneta merka ti! In da te nisem prej spoznal. Ej,
Zvirk, ta pa je dobra; pa boš tu nočeval. Presneta noga! Ljudje božji,
hej!“

Zvirk je začel vpiti; klic je slišal tudi Gravnarjev Lipe, ki se je pla-
zil k Morovi hiši. V sobi je gorela luč, pogledal je vanjo. Kakor da ga
je kdo udaril po glavi, se mu je zdelo. Oprijel se je plota pred hišo
in buljil v okno: Moro in Polonca sta bila sama; dekle je krčmarju se-
delo v naročju.

II.

Take so bajte. Majhna sobica je zraven kuhinje. V kuhinji na
tleh gori ogenj in na verigah visi noč in dan kotel. Soba je tako velika,
da stoji v enem kotu peč, v drugem postelja, v tretjem miza, v četrtem
na strani sklednik. Kjer je velika družina, leže v podstrešju, na peči in
na skrinjah. Drugega bogastva ni kakor ograbeč otrok; kakor stožci so
drug drugemu podobni in navadno jih je več kakor devet, da se ti oko
in srce razveseli, ko jih zagledaš okoli ognja.

Predzadnji Gravnarjev stožec je zlezal zjutraj na podstrešje, da bi
dal kozi frodlja. Ni dobro odprl vrat, pa je zapazil, da visi iz sena dvoje
blatnih čevljev. Prvi hip mu je zastala sapa, v zadregi je v taknil palec
v usta, nato pa naglo zbežal nazaj k viru vse svoje modrosti.

„Mama, v senu so čevlji!“ je rekel materi — vdovi, ki je brisala
mizo in tožila o megli.

V kotu se je zdravila suha jetična starka, zakašljala in nato zvedavo
vprašala s hreščim glasom:

„Kaj praviš, Nande?“

„Da so v senu čevlji!“ je odgovorila snaha.

Starka se je pomirila, uprla svoj pogled spet v strop in zašepetala
zadovoljno:

„A takol!“

Nande ni bil zadovoljen z vtisom, ki ga je napravilo njegovo od-
kritje. Kajti mama je brisala mizo nemoteno dalje.

Sem Kranjčičev Jurij...

*Jurij pripoveduje
pravljico*

Bolj na ono stran leži vas, ki se ji pravi Butale. Butalci so gadje. Tisto leto, ko sta bili dve kravi za en par, so se Butalci skregali s pametjo, pa so zmagali Butalci, ne pamet.

V Butalah so imeli občinskega hlapca. Ob delavnikih je pasel goved in lenobo, ob nedeljah in praznikih pa si je na glavo poveznil kapo, ta kapa je bila rdeče obšita, v roko je vzel helebardo ali sulico in je bil policaj, strah vseh tolovajev.

O tem policaju je slišal tudi grozanski razbojnik Cefizelj, ki so pravili, da je že sedem ljudi zadušil in tri ženske. Pa je zasrbelo Cefizlja, da si pojde ogledat policaja, in je bilo tisto nedeljo, ko obhajajo v Butalah vsakoletno žegnanje in pobjo, pa je šel v Butale in se postavil policaju tik pod nos.

Policaj je rekel: „Hop, Cefizelj, te že imam! Marš v luknjo! Imamo krojača, ki se mu pravi rabelj, ti bo vzel mero okrog vratu.“

Cefizelj ni rekel ne bev ne mev in je šel s policajem. Pa prideta mimo peka.

„Oh“, je vzdihnil Cefizelj, „dokler še lahko požiram, en sam edin koruzni hlebček bi rad snedel. Tako dobrih, pravijo, ni nikjer nikoder kakor v Butalah.“

„Nul!“ je pritrdil policaj. „Pri nas imamo masten gnoj, naša moka iz naše koruze je kakor zabeljena.“

In ker je bil pek za občinskega moža, mu policaj ni hotel odjesti dobička in je pustil Cefizlja v pekarijo in se je postavil s helebardo ali sulico pred vrata, da ga počaka. Čaka in čaka, pa ni bilo Cefizlja — šent je bil odšel pri zadnjih vratih in se niti ni poslovil. Policaj hud — krščen matiček — tako je bil hud, da je kar pljunil. Ali Cefizlja ni bilo in ga ni bilo in ni vse nič pomagalo.

Poteče teden, potečeta dva, pride tretja nedelja, pa je Cefizlja spet zasrbelo, da gre v Butale, in je šel in se nastavlja policaju pod nos.

„Hop!“ je rekel policaj, „ali te imam! Zdaj mi več ne uideš!“ in ga je prijel za rokav.

Cefizelj je prosil zamere: „Tujec sem,“ je rekel, „deželan, pa sem zadnjič pot zgrešil od peka, da vas nisem našel. Ali mi je bilo malo hudol!“ In je šel s policajem kakor jagnje za materjo.

Pa prideta mimo peka in Cefizelj se je spomnil, da je lačen, in je lepo prosil in policaj ga je spustil v pekarijo. Mislil si je: „Ti si zviti, jaz pa še bolj, to pot mi ne uideš.“ In se je postavil na zadnja vrata. In je čakal in čakal, pa ni dočaka, ker je Cefizelj to

pot šel zbogom pri prednjih durih. In je bil policaj sila hud, malo je manjkalo, da ni zaklel.

Potečejo trije tedni pa Cefizelj spet v Butale in policaju pod nos.

„Hop!“ je rekel policaj, „ali te imam! Jaz ti pokažem, kaj je butalski policaj, da mu boš uhajal!“ in ga je prijel za rokav.

Cefizelj je prosil zamere: „Ni vas bilo pred vrati, pa sem vas iskal, kje ste. Do današnjega dne sem vas iskal do tele ure.“ In je šel s policajem is se ni nič branil.

Prideta mimo peka in se Cefizelj spet zmisli, da bi šel noter in si kupil koruzni hlebček, in je milo prosil, da nikoli tega. Pa je rekel policaj: „Tiček ti, bi mi spet rad ušel, pri tistih durih, ne? Tam, kjer mene ne bo. Ne boš, Jaka! Daj semkaj groš, grem sam kupit koruzni hlebček, pa me ti čakaj tukaj.“

In policaj šel in kupil in prišel nazaj in ko je hotel Cefizlju dati hlebček, ni bilo več Cefizlja. In je bil policaj tako jezen, da je jezik pokazal za Cefizljem, in je še dobro, da Cefizelj tega ni videl; zakaj Cefizelj je bil grozanski ropar, ki so pravili, da je že sedem ljudi zadušil in pa tri ženske.

Fr. Milčinski.

SMEŠNICE

„Atek, kaj je propaganda?“
„Propaganda je... propaganda je... no, poslušaj! Ko si bil štiri leta star, sem te vzel s seboj k morju, da bi se šla kopat. Ti si se oblekel v kopalno obleko in potipal vodo. Ker se ti je zdela premrzla, te na noben način nisem mogel pripraviti, da bi zagazil v morje. Čez čas sem napravil ogenj in ogrel lonec vode nad njim. Vodo sem izlil v morje in sem ti rekel, da potipaj, če je zdaj bolj toplo. Ti si potipal in pokimal. Brez upora si zagazil v vodo in sva se prav lepo skupaj kopala. Verjel si, da se morje ogrelo od tistega lončka krop. Vidiš, to je propaganda.“

Avtomobilist je kmetu povozil kokoš.

„Ali bo dovolj, če vam plačam en funt?“ je vprašal kmeta.

„Ne bo, dali mi boste dva.“

„Preveč bo. Kdo pa plačuje kokoši po dva funta?“

„Vem, da jih ne. Ali to kokoš, ki ste mi jo povozili, je naš petelin tako rad imel, da bo zdaj gotovo tudi on poginil. Zato boste tudi za petelina plačali en funt.“

Slovinci

v Perthu in okolici!

Kupujte vse svoje potrebščine

največji trgovini Zapadne Avstralije

pri BOANS-u

„Pač niso samo čevlji, ampak tudi mož. Vsaj hlače so; pojdite gledati!“

Povlekel jo je za krilo iz sobe. Ko je zavila okoli vogla, je obstala presenečena. Kajti hlače in čevlji, ki jih je Nande videl, so bili že na lestvi.

„Filip!“ je spoznala sina in se prestrašila njegovega prepadenega obraza.

Podal ji je roko, kratko odzdravil in sedši na nizki stolček v kuhinji je nemo strmел pred se.

„Kdaj si prišel?“

„Ponočil“ je odgovoril in ni dvignil glave.

Nande se je razkoračil pred njim in modroval ogledovaje ga od vseh strani.

„Saj ni bil mož!“

Iz hleva se je oglasila najstarejša sestra.

„Nande, daj hitro kozil!“

„Nel“ je zavpil. „Filip je prišel!“

V izbi pa je hreščala stara mati.

„Kaj je, Jera?“ v splošnem pozdravljanju je ni nihče slišal. „Ah, ti moj Bog!“ je starka vzdihnila ogorčeno. „Nikogar ni! Tak, kaj je Jera?“

V zibelki se je zbudil odstaveček in se začel dreti.

„Pridite vendar in vzdignite ga, da se ne razporje!“ je hreščala in začela kašljati.

Filip pa je sedel pri ognju in tiščal glavo med pestmi. Mati Jera si ni vedela pomagati. V prvem hipu so ji prišle v oči solze; Filip je bil podoben očetu, kakor bi ga bil izrezal.

„Kako živite?“ je vprašal čez dolgo.

„Kako živimo; saj veš, kako!“ je zahtela mati.

„Tiste lire, ki si jih poslal, smo dali za krompir in zabelo. Vse bi še bilo, če bi oče...“ zaprlo ji je besedo in začela je glasno ihteti.

„Govorite, ali ga je bil res Moro ovadil?“

„Kdo drugi? Zvečer sta se sprla; zjutraj je prišel orožnik. Na koleh sem prosil, 'Vidiš, je dejal oče, to je Moro naredil...‘“

Njeno ihtenje je šlo sinu v dušo. „Dokazali niso, a njega vendar ni več!“

Kdo je bil Moro? Prihajač! Prišel je od nekod in začel z oštarijo in lesno trgovino. Prinesel je s seboj razne neznane „novosti“. Že prvo nedeljo je priredil ples. Iz vasi še ni bilo nikogar, a iz bližnjega trga so prišli in divjal pozno v noč. Župnik je drugo nedeljo glasno grajal na prižnici. Govoril je o božjem gnevu in uprl svoj pogled v Mora, ki je sedel v klopi sredi cerkve. Potem ga ni bilo več k maši, toda imel

je svojega človeka, ki mu je vse donášal. Med najodločnejšimi nasprotniki je bil Gravnar. Opozarjal je ljudi, da daje ceneje samo prve čase, da bodo vse povrnili stotero, da je volk v ovčji koži. Treba samo nekaj tednov, pa se pokaže. Pri tesanju je plačeval bolje od domačih ljudi, les je plačeval dražje. Toda Gravnar se ni oplašil. Svaril je in rotil ljudi, naj ne nasedajo. Vendar se je Moru posrečilo, da je našel tri, ki so mu postali poslušni: škvarčo, žizna in Zvirka. Zvirka še, ko je pokazal jasne namere, da mu hči Polonca ugaja in da komaj čaka, da jo oženi. Žizen je bil samo tesač, ki se mu je zdelo vseeno, kdo mu plača zaslužek. Švarča je pa začutil, da je zdaj čas, ko se bo lahko maščeval nad vsemi, ki so se norčevali iz njegove skoposti in so se ga izogibali zaradi njegove zahrbtnosti.

Govorili so, da je najbrž škvarča nesel na nos Moru neke Gravnarjeve besede, da je potem Moro zbesnel in javno in glasno prijel Gravnarja. Posledica je bila ovadba.

„Tak kaj je?“ je kreščala starka v sobi. „Vzdignite otroka!“

Mati je šla po odstavečka.

„Če bi človek umrl, bi ne bilo nikogar na spregled,“ je godrnjala čemerno.

„Nismo slišali,“ si je obrisala snaha oči. „Filip je prišel.“

„A takol!“ je menila bolnica in se zazrla spet v leseni strop; zadnjih besed niti slišala ni prav dobro. Čutila se je vedno zapostavljeno in zanemarjeno, če ni bilo koga v bližini. Kadar je kdo sedel zraven, pa je mirno predla svoje misli. In mislila je na lepe rute, na nerodne obleke sosede in za Božič si je ežlela nove obleke, da bo šla k polnočnici. Odkar je sin prišel iz tržaške ječe domov umret, je stara Gravnarica ležala in vsak večer trdila, da ne bo dočkala dneva. Če je kdo ugovarjal, je razžaljena trdila, da ne veruje, da je bolna.

Toda vest o Filipu jo je vznemirila šele potem, ko je snaha že zaprla vrata za seboj.

„Kaj si rekla, Jera?“ je vpila za njo.

„Stopi, Nande, in vprašaj mater, kaj želi!“ je rekla mati Jera.

„Kdo je prišel?“

„Filip, mati, Filip!“ se je razkoračil dečko.

„Vendar enkrat! In zakaj ga ni k meni?“

Prišel je še Filip, in tistikrat se je starka za kratek hip dvignila na postelji in zahropela:

„Moro je tisti! Prav, da si se vrnil!“

Padla je nazaj v navadno brezbržnost in mislila svoje misli.

Filipu pa je ta njen pozdrav šel skozi kosti.

(Dalje.)